

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevih ulicah št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak **torek** in **petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 kron, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 13 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravištvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Jugoslovani napram avstrijski vladi.

Iz govora poslanca dr. M. Ploja v državnem zboru dne 10. februarja 1905.

Visoka zbornica! V imenu slovanske zveze mi je označiti naše stališče napram sedanji vladi in napram programatični izjavi ministrskega predsednika z dne 24. jan. V tej programatični izjavi zveni vodilni motiv, ki nam je prav dobro znan, na katerega je že prejšnji ministrski predsednik Körber, piskal na vse mogoče načine. Ministrski predsednik naj mi torej oprostí, če kratkoma povem, da smo že siti lepih besed, da hočemo enkrat tudi dejanj! Sodili ga ne bomo po besedah, temveč po dejanjih. Ta bodo za nas zlatarska oslica, in presoiali jih bomo brez predsodkov oziraje se pravično na dejanske razmere. Čakali bomo nekaj časa in potem zavzeli svoje stališče, ako bodo sledila vladnim besedam tudi primerna dejanja, pravične samostojne odločbe, in če se ne bo še nadalje vzdrževal sistem, ki je nas, Slovence in Hrvatje, pripeljal k najskrajnejšemu parlamentarnemu boju na stran bratov Čehov. Z veliko paznostjo bomo presoiali, ali se ni samo ime ministra spremenilo, ali pa obstoja še vedno stari duh in se vlada še vedno po starem pravilu. Želimo, da bi zbornica trajno delovala, a pri tem smo mnenja, da ima vlada pogoje zato ter mora zagradelj ostati vedno nepristranska in pravična napram posameznim narodom.

Od srca želim, da se posreči spraviti med seboj Nemce in Čeha, ali s to rešitvijo bi se ne bilo storjeno vse. Opozarjam, da hrumi narodnostni boj tudi na jugu države, da bijejo Slovenci in Hrvatje velik boj za svoje politične, narodne, kulturne in gospodarske pravice. Nobena nepristranska vlada ne sme zatisniti očesa napram tem dejstvom, vlada ne sme prezreti zgodovinske resnice, da izpolnjujejo Slovenci in Hrvatje ob Adriji zgodovinsko misijo, in da že zato, ker varujejo avstrijsko državno misel ob Adriji, zaslužijo varstvo od vlade, da dosežejo svoje zakonite interese in cilje.

In kako se drži vlada napram temu zgodovinskemu dejstvu? Tako, da smemo reči, da so bili dinastični interesi na jugu države doslej oškodovani na najtežji način. Opozarjam vlado na to, da je njena dolžnost, da upelje na jugu države Slovincem in Hrvatom pravično politiko, da se med tema dvema narodoma ne poveča zlovolja in da ne nastopi javno mnenje, ki utegne postati dalekih posledic za vlado in državo.

Tudi mi smo zato, da se ohrani državna avtoriteta in javen red; a smo tudi mnenja, da se to zaželjeno stanje doseže samo tedaj, ako so državni organi prepričani, da more državna avtoriteta uspevati le tam, kjer državniki delajo po zakonu in pravici in vodijo res avstrijsko politiko. Narodnostni boj na jugu države vzbuja zlasti pri nas, Slovencih in Hrvatih, skrajno zdražbo, ker državnim organom manjka objektivnosti, ki je prvi pogoj za vsako uspešno delovanje.

Dvojna mera, s katero se meri pri nas navadno nam na škodo, je jako škodljiva, ker s tem raste nejevolja zapostavljenca in pripravlja tla onemu javnemu mnenju, ki nas vedno bolj oddaljuje od narodnostnega miru.

Dalmacija, ki je tako bogata nedvignjenih zemeljskih zakladov, tako polna krajinskih lepote, leži v gospodarskem oziru še globoko spodaj, ker jo vlada na nerazumljiv način zanemarja. Ta dežela s središčem države ni niti po železnici zvezana. — V Istriji stanuje zadovoljen, priden kmetski narod, ki se nahaja še vedno v stalnem pomanjkanju.

Na Kranjskem je po zadnjem ljudskem štetju prebivalstvo za Koroško po številu najmanj narastlo, a nasproti je izseljevanje se strašno pomnožilo. Gospodarske razmere na deželi so silno zanemarjene.

Na Spodnjem Štajerskem so trtna uš in druge trtne bolezni, vsakoletna toča in povodnji močno poslabšale gospodarski položaj kmetkega prebivalstva. Mirne vesti trdim, da je to ljudstvo v trajnem pomanjkanju.

Tudi slovenski del Koroške se nahaja v težkem ekonomičnem položaju.

Zato stavim na vlado nujno prošnjo, da te žalostne razmere čimpreje odstrani. Na kulturnem polju navedem le en kričeč slučaj:

V Trstu nima nad tisoč slovenskih otrok še nobene ljudske šole, v kateri bi se učilo v svojem materinem jeziku. Zato pa je v Trstu in Pulju mnogo državnih ljudskih šol z nemškim in italijanskim učnim jezikom. Ne bom govoril dalje o tem slučaju, izražam le opravičeno pričakovanje, da bo vlada enkrat to sramotno zadevo spravila iz avstrijske kulturne zgodovine.

Opozarjam še, da Slovenci in Hrvatje po vsej pravici žele slovenske univerze v Ljubljani. To ni narodna, ampak čisto kulturna zahteva, in da se jo uresniči, zato so ustvarjeni vsi pogoji. Ponavljamo tudi napram tej vladi nujno zahtevo, da stori vendar že enkrat v tem vprašanju odločilen korak.

Ne bom govoril danes o justičnih razmerah na jugu države; o tem bo še prilika pri drugem branju proračuna, da osvetlimo te jako zanimive razmere. Mi, Slovenci in Hrvatje, ne zahtevamo nikake prednosti, mi zahtevamo le, da se vlada in uprava poslužuje v vsakem oziru zakona in pravice tudi nam v prid. Tega zahtevamo od vlade, in jaz mislim, da bi vsaka res avstrijska vlada morala te zahteve in želje prejkomogoče spolniti. (Govorniku so burno odobravalí in čestitali.)

Za slovenske dijaške kuhinje.

Zgodila se je zadnji čas velika infamija od strani pobesnelih naših narodnih nasprotnikov. Namestu, da si od sramu zakrijejo obraz, ker so nemški deželni poslanci zavrnili slovenski predlog za podporo celjski dijaški kuhinji. „Studentenheimom“, kjer imajo gorke zavetišče neštajerski sinovi, so dovolili velikanske vsote, a celjski dijaški kuhinji, ki obstoja samo za štajerske dijake, so prošnjo neusmiljeno odbili.

LISTEK.

Pavlo Črnokril.

Ruski spisal Marko Vovčok.

(Dalje.)

— Ljubi moj mož, kaj vendar neprenehoma razmišljaš? Povej mi, ga je prosila Galja.

— Kaj je na svetu najmočnejše Galja?

— Hm, ljubezen. Na svetu ni ničesar močnejšega! je rešila vprašanje in se pritisnila k njemu.

— Dobro govoriš, Galja, resnico govoriš, opomnil je kakor prej in se iznova zasmel.

Hipoma je nekaj butnilo ob steno kočje od zunaj, tako da so se okenca stresla in šipe zavpenketale:

— Kaj je to? Kdo trka tako silno? Góspodi! Koča se prekucne! je zakričala Galja.

Stresel se je tudi Pavlo. Odprl je okno — v temi je nekdo begal po ulici in pobiral nekaj s zemlje.

— Ah, nič ni... je dejal Galji, bržkone je veter tresnil z vratmi...

— Ne, ne, to ni bil veter, pojdi in poglej, mili moj, kaj je bilo!

— No, saj sem videl, da ničesar ni!

— Ah, kako sem se prestrašila!

Otvorila je dver na dvorišče. Veter se je zaigral skozi odprta vrata, da je kar zažvižgalo po koči. Izpustila je vrata, ker jih ni mogla vzdržati.

— Kam greš? jo je vprašal Pavlo in dostavil, ne hodi!

— Vode sem hotela zajeti na dvorišču, niti kapljice je ni v koči.

— Jaz sam ti je prinesem; — ti ne hodi!

— Šel je na dvorišče z vedercem, skočil k vratom na ulico, jih otvoril in pogledal na cesto. Dva kamena sta tik drug za drugim priletela vanj. Prvi mu je zletel čez glavo, drugi ga je občutljivo udaril v pleča, tako da je celo bolešno zastokal.

— Varka, Varka! je klical tiho in previdno in stopil na ulico.

Nikdo se ni odzval njegovemu klicu, le od kočje je nekdo hitrih korakov bežal po ulici. Pavlo je prinesel Galji vode in vzel svojo kapo.

— Kam si namenjen, Pavlo?

— Moram na delo.

Hitro je odšel. Galja je ostala sama. Sedla je in šivala in mislila. Mislila temne misli. Ne da bi ji prihajale otožne misli, a vsaka misel, ki se ji je pojavila, pobarvala se je takoj s kapljico tihe, udane bolesti. Sedaj in sedaj je odpirala okence, gledala in prisluškovala, a videla ni drugega nego črno temo in slišala samo zaganjajoči se veter.

KIII.

Pavlo je došel Varko šele okoli grajskih hiš.

— Varka! počakaj! počakaj, je zaklical Pavlo brez sape od utrujenosti in bega.

Končno jo je vendar ujel in ustavil z obema rokama.

— Nu, kaj? je vzkričnila Varka. Ali je ozdravela? Zakaj si mi lagal? Zakaj si me motil? Zakaj nisi prišel in mi povedal resnice? Jaz sem čakala in se nadejala cele dni in noči, pogibala sem — propadala same toge, razburjenosti, a ti? Ti si bil pri njej, tolažil si jo? Stregel si ji! Zakaj ne govoriš? Zakaj molčiš? Govori že? Pripoveduj!

— Ozdravela je! je povedal Pavlo.

— To vem! Ti mi le povej, kaj je meni začeti! Povej in pouči me! Ti si mi zmešal pamet,

In zdaj prihaja celjska nemška časnikarska čunja ter se norčuje s slovenskimi dijaki, ki trpe glad, ki so bili nizko prevarani od graških mogotcev. Ubogim srednješolcem so odbili podpore, štajerskim sinovom so odjedli pritepeni tujci kruh! To je podlo! A še podlejše je, da si zdaj upajo časnikarji pogrevati nemške krivice in kazati svojo škodoželjnost svetu. To je takšno izzivanje, ki upije po osveti!

Prinašamo ob tej priliki govor poslanca dr. Hrašovca pri debati o predlogu, da se naj podela podpora slovenskim dijaškim kuhinjam, z dne 10. prosinca 1905 v deželnem zboru v Gradcu:

„Visoka zbornica! Svoječasno smo predlagali, naj se dovoli podpora slovenskim dijaškim kuhinjam v Mariboru, Ptuj in Celju. Po predlogih, ki so se ravno prečitali, bi se naj dala slovenskim dijaškim kuhinjam v Mariboru in Ptuj za leto 1905 podpora v znesku 800, oziroma 600 K; slovenski dijaški kuhinji v Celju pa nič. Ta dijaška kuhinja, katera je najstarejša izmed vseh treh dijaških kuhinj, ima kakor obe drugi namen, dajati ubogim dijakom, ki obiskujejo gimnazijo, vsaj gorško kosilo. Zavod nima sredstev, da bi mogel le najnujnejšim potrebam ustreči. Gospoda moja, glad boli. Vsi ti ubogi dijaki, ki se obračajo na dijaško kuhinjo, dobijo tam le kosilo in tudi to le, kolikorokrat je to mogoče, ne vsak dan, k večjemu po 4krat na teden, tako da so 3krat na teden brez tople hrane. Samo ob sebi se razume, da nimajo ti dijaki, ki hodijo na kosilo v dijaško kuhinjo, večinoma toplega zajutrka in nobene tople večerje. Mislim, da že to dovolj utemeljuje naš predlog. Čisto nepravilno bi bilo, ko bi kdo nasprotoval iz strankarskega stališča. Ti gospodje naj le pomislijo, da je ta slovenska dijaška kuhinja že bila, predno so se ustanovili nemško-slovenski gimnazijski razredi v Celju, da je tedaj ta dijaška kuhinja že iz začetka imela samo namen slovenskim dijakom v Celju olajšati učenje. Tudi dijakom višje gimnazije je dajala dijaška kuhinja vedno kosilo, in jaz le omenim, da je 26 dijakov, ki so v preteklem letu bili na višjih štirih razredih državne višje gimnazije, dobivalo 99 kosil na teden. Če štejemo 42 tednov v šolskem letu, si lahko natančno izračunite, koliko kosil se deli vsako leto ubogim dijakom. Gotovo ne more biti podpora za Celje manjša kakor ta, ki se je predlagala za dijaško kuhinjo v Mariboru, marveč bi morala biti še večja. Zaradi tega predlagam, naj se slovenski dijaški kuhinji v Celju za leto 1905 dovoli podpora 800 K. Priporočam, da se ta predlog sprejme.“

Kakor znano, je bil ta predlog odklonjen iz samega sovraštva nemške gospode do slovenskih sinov. Izražamo torej vročo željo, naj se slovenski rodoljubi blagohotno spomnijo večkrat celjske dijaške kuhinje. Naša mladina je naša nada.

Domače in druge vesti.

Zaplenjena nam je bila zadnja „Domo vina“ radi prenedolžnega dopisa iz Konjic med dnevnimi vestmi. Zoper to seveda vložimo ugovor.

ti me tudi pouči, kako naj sedaj živim — saj sama tega ne vem! Smrti, smrti si želim!

— Potrpi. Varka: vse, vse premisliva in pogodiva.

— Misli, potrpeti? Le misli, misli! Kako naj mislim, če mi pa srce razbija v prsah, srce, slišiš? Zgori mi to srce in tli! Dovolj sem že mislila! Cele dni in noči! Ali veš, koliko sem prelila solza? Smilila se mi je ona, veš... trpela sem, kakor da bi bila jaz sama pred smrtjo! Končno sem vendar lila solze veselja, češ, prijokala si si rešitev!

— Oh, i jaz sem preživel lepe dneve, Varka, preživel lepe noči!...

V obup se je zgrudila poleg njega na tla.

— Pavlo, zaželjeni moj! je ihtela, ali veš, kaj se to pravi, videti vaju skupaj? Ko sem vaju nocoj zagledala in videla, da se ti smehlja, jaz... jaz... ubila bi bila vaju najrajša oba. Pritekla sem pod okence — možno, da kaj vidim... Nadejala sem se namreč, da zagledam mrtvaški oder in na odru njo — oh, strašno... namestu tega sem videla vaju skupaj! Ubili sem te hotela, ubiti! Glej, sedaj ko sem pri tebi, mili, nenagledni, se mi dozdeva, da sem pri svojem najhujšem sovražniku... Gotovo te danes ali jutri začnem so-

A zanimiva je ta konfiskacija. Pod ministerovanjem dr. Körberja se nam kaj takega ni zgodilo, dasi smo baš o geslu „Svoji k svojim“ pisali že stokrat odločnejše. Ker pa je vladni patron, Gautsch, zasedel ministrski prestol, izginja že zadnja mrvica naše tiskovne svobode.

— **Občeslovensko obrtno društvo v Celju** ima v kratkem svoj občni zbor, in na mestu je, da spregovorimo o njem par besed. Važnost tega društva povdarjati, se nam zdi odveč, zakaj ima vse eksistenčne pogoje v sebi, ima veliko prihodnost, ker si je naložilo zadačo, da okrepi in razširi slovensko obrt. Društvo postane velezaslužno za slovenski narod — a to samo tedaj, ako spozna svoj daleki cilj in uravnava po tem svoje delovanje. Društvo si je nadelo pridevek „Občeslovensko“ a v koliko odgovarja temu lepemu naslovu, je prvo vprašanje. Ali res stremi v polni meri za tem, da se njegovo delovanje razširi po vseh slovenskih pokrajinah, ali ima društvo v sebi dovolj življenskih pogojev, da spolni svojo nalogo? Potreba, da se razširi slovenska obrt, je očividna. V tem tiči del našega gospodarskega napredka in narodne osamosvojitve. Od mnogih krajev je dobilo društvo zadnji čas, in tudi mi, dopise, v katerih povprašujejo rodoljubni gospodarji, kje bi dobili dobrega narodnega obrtnika te ali one stroke. A ni jih, in društvo le prečesto ne more ustreči zahtevam. Da se temu opomore, bi bilo treba organizacije slovenskega narodnega obrtništva najprej po vsem Spodnjem Štajerskem in potem po drugih slovenskih pokrajinah. Povdarjamo, da je celjsko obrtno društvo že skušalo in dejanski začelo izvajati ta program, a bilo je iz dežele premalo, ali nič odziva. Ni krivo društvo, da je stvar, ki bi bila velikega pomena za naš razvoj, zaspala, a krivi so poklicani faktorji, ki so dobili povabila, naj se udeleže obrtniške organizacije. Sploh se za društvo tudi mnogo premalo zanimajo merodajni činitelji, ki si prisvajajo vodilno vlogo štajerskih Slovencev. Celjsko obrtno društvo izvaja praktično delo, ki na videz ni politično, a visoka politika je odvisna od gospodarskega nadrobnega dela. To pa se zgodi lahko, da stopi društvo v zvezo z vsemi slovenskimi časopisi in propagira v njih svojo idejo: Spopolnimo svoj obrtni stan! Dokler pa ni dovolj dobrih mojstrov, ne moremo dobiti dovolj obrtniškega naraščanja. Da se zlu odpomore, treba zastaviti sekuro pri korenini. Društvo se obrni do narodnih učiteljev in župnikov, naj mu vedno naznanijo, kadar zvedo za dečka, ki bi se rad posvetil kaki obrti. In potem stopi društvo v dotiko z narodnimi mojstri, ako potrebujejo kakega učenca. Tako bi se pomnožilo število obrtnikov, in te bi pošiljali v kraje, kjer se dobi zaslužek, kjer bi lahko shajali. Tako pa se zgodi, da celo na tem polju zasedajo mesta Nemci. Sicer je društvo v tem pogledu že precej storilo, a dobrega ni nikdar preveč. Slično hrvatsko društvo, ki posluje v Zagrebu, je pokazalo v tem oziru veliko agilnost. Dosedaj je videlo društvo svoj delokrog v Celju, in reči moramo, da je tu doseglo mnogo. Zato nam vzbuja nado, da je tudi dorastlo obširnejšemu polju, in da se društvo

vražiti in ti želiti, da te vzame smrt... Ubij jo... naj umrje! Zakaj moram jaz pogibati? To je hujše od smrti! Naj bom jaz srečna s teboj, a njo ubij!...

IX.

Pozno po noči se je vrnil Pavlo domov. Galja ga je še čakala, sedela in šivala.

— Kako si pozen! je izpregovorila. Toliko sem že mislila in mislila med tem in te pričakovala.

In spet ta laskavi glasek in vedno te ljubeče, tihe oči! Srce mu je maščevalno vztrepetal, kakor da bi gledal najzlobnejšega sovražnika.

— Ali me je bilo treba čakati? je dejal Pavlo. Zakaj nisi šla spat?

— Nič se mi ni dremalo, in tako sem sedela in — šivala.

— Da, zakaj bi ne bilo treba čakati tebe, moj mili?

Vprašala ga je, kje je bil — odgovoril ji ni besedice; predložila mu je večerjo — niti dotaknil se je ni.

Hodil je po koči, kakor da bi kaj iskal. Potem je sedel za mizo. Bled je bil kakor mrlič, oči so mu gorele. Onemoglo je gledal Galjo.

— Kaj me tako gledaš? ga je vprašala boječe in ljubeznjivo.

časoma res tako razširi, da postane občeslovensko Stanovske skupnosti in zavednosti, energije in rodoljubja! Potem bo „Kažipot“ hodil lepšo, gladkejšo, a ne — rakovo pot.

— **Slovenska posest — izginja.** Dan na dan čitamo po nemških listih, kako slovenska posestva, drugo za drugim, prehajajo v nemške roke. In kaj se pri nas stori zoper to? Manj kakor nič. Politična društva, in naj si tudi ne bo celjsko! spe. V listih poropotamo malo, in to je vse, — domovina je rešena. Kako pa bomo takrat gonili visoko politiko na ponosnih konjih — kadar več ne bo slovenske posesti! — O, kakšni fražerji, kakšni kratkovidneži smo! — To misel smo začrtali ob poročilu, da je posestvo Blanca pri Sevnici prešlo v nemške roke gosp. Rud. Dittmarja, ki bo ondi napravil žrebčarno. — Pa to je malenkost, seveda; kaj pa pri nas ni malenkost? Sicer pa se na to stvar, ki reže v naše narodno meso, še povrnemo.

— **Teharje.** Občinske volitve na Teharjih so razpisane in se vrše v soboto, dne 25. t. m. Kakor znano, je Teharje edina kmetška občina v celjskem okraju, ki ima nemški zastop in sicer zadnja tri leta, dočim je bila občina poprej v slovenskih rokah. Slovenci so pri zadnjih volitvah deloma z majhno razliko glede števila volilcev propadli, deloma je pa celo le žreb v njih škodo odločil. Zdaj je prebivalstvo sito nemške komande in vlada tudi pri onih, ki so se pred tremi leti dali omamiti od obljub nemške tovarniške stranke, velika nezadovoljnost nasproti takozvanim „Nemcem“, Gorišek in drugim. Z veliko napetostjo se vsled tega pričakuje izid letošnjih volitev. Ker se je nemškutarska stranka bala že naprej, da ji bode huda predla, napravil je znani fabrikant volilcev dr. Jabornegg 22 žensk za umetne volilke, katerim se je kupila njiva za 400 K ter razdelila na 22 parcel, oziroma posestev, ki plačujejo po 8 do 9 vinarjev davka. Tudi tovarniški delavci v Štorah so naznanili po naročilu večje dohodke, nego jih imajo, samo da se jim je predpisal davek. Pa zdi se nam in trdno upamo, da bode nemčurjem kljub tem nečednim pripomočkom pri prihodnjih volitvah vendar za zmira odklenkalo. Slovenci, na noge!

— „**Slovenski Gospodar**“ zoper dr. Ivana Dečka. „Slov. Gospodar“ poroča o uspehu deputacije celjskih Slovencev v zadevi slovenske gimnazije v Celju. Njegovo poročilo je pa, ako sodimo po avtentičnem zagotovilu članov odposlanstva samih, neresnično. „Slov. Gospodar“ bi pač rad utemeljil svojo zahtevo, da bi g. dr. Iv. Dečko, ki ima izmed vseh zdaj živečih celjskih Slovencev za slovenski narod največje zasluge, svoj poslanski mandat odložil. O tem pa nima odločevati „Slov. Gospodar“.

— **Maribor in Berolin** sta si čisto enaka, kajti na kolodvoru v Mariboru razumejo uradniki ravno toliko slovenski kakor v Berlinu. Nedavno sem imel opraviti v Mariboru, in ko sem na povratku na kolodvoru zahteval vozni listek v slovenskem jeziku, me ni nihče razumel; šele ko ni bilo iz mene besedice nemščine, so šli po tolmača, kateri jim je razodel, kaj da hočem. Zdaj pa se

Hitro je vstal, kakor da bi se bal, da bi prišla k njemu.

— Kaj šivaš? jo je vprašal.

— Tebi srajco.

— Dobro; šivaj jo hitreje.

— O, rada se požurim! mu je odgovorila s smehljajem.

Začel je zopet hoditi po koči. Neprestano hodil, hodil, hodil gor in dol.

— Zakaj vedno hodiš?

— Glava me boli.

— Oh, beda! Hočeš hladne vode?

— Čemu! Samoodsebe neha! Saj praviš, da mora nehati vsako zlo. — ali me nisi ondan tolažila s tem?

— Seveda sem.

— In ti še vedno upaš na dobro? Ali še vedno pričakuješ dobrega na belem svetu?

— Pričakujem in nadejam se, mili moj.

— A kaj, če pride še hujše? Dovolj, dovolj! Jaz nočem poslušati tvojih upov in nadej! Odgovori mi le na to: Kaj, če bode čem daljše, tem hujše in slabše?

— Trpela bom, mu je odgovorila, gledaje njegovo prebledelo, omračeno lice s trepetom in ljubeznjivo.

vpraša, kdo je temu kriv; ali mar ne Slovenci v Mariboru in tamkajšnjem okraju? Da, skoz Mariborski kolodvor hodi veliko slovenske inteligence posvetnega in duhovskega stanu in vsa tista inteligence do danes ni čutila potrebe odpraviti tega zasmehovanja Slovencev. Zdi se, da še noben mariborski Slovenec si ni na kolodvoru upal od navadnega plačanega uradnika zahtevati vozne karte slovenski! Drugače bi imeli v bližini vsaj enega človeka, zmožnega slovenščine! Ali vam manjka poguma ali pa sploh nimate nobenega narodnega ponosa! Dolžnost vsakega Slovenca je slovenskemu jeziku skazati čast, torej svoje zahteve tudi na kolodvoru v slovenskem jeziku staviti, in če se vam ne ustreže se tako dolgo pritoževati, dokler se ta madež ne odpravi. Če smo dosegli na celjskem kolodvoru enakopravnost, zakaj pa v Mariboru ne? To je kričiča krivica, katere ste Mariborski in okoliški Slovenci sokrivi; to je grd madež na vaši narodni suknji. Kako dolgo bo vas še kazil.

— **Iz Ptujске gore.** Blizajo se občinske volitve. Omeniti je takoj, da se zadeva naših občinskih volitev vleče čez tri leta. Volitve, ki so se vršile meseca februarja l. 1902 so bile razveljavljene v sredini l. 1903. Dne 29. oktobra l. 1903 smo imeli zopet nove volitve. Pri obojih je propadla „Štajercijanska“ stranka na vsej črti. Slavna c. kr. namestnica pa je bolj ko čez leto dni, namreč dne 10. novembra 1904 razveljavila zadnje volitve samo zato, ker je g. župan rok za razpolago in pregled volilnega imenika in rok za reklamacije vsakokrat posebej razglasil, mesto samo enkrat oboje skupaj, kakor baje postava tirja. Tri leta že tečejo rekurzi radi občinskih volitev, a rekurze je vsakokrat vložila „Štajercjeva“ stranka, ki hoče po vsej sili priti v naši občini do gospodarstva. Ali ni mar ta stranka kriva, da „stane vsaka volitev vendar tudi denarja?“ Dragi volilci! Ne dajte se motiti, ne dajte se zapeljati od tistih, ki hodijo okoli kakor rjoveči levi ter iščejo, koga bi požrli! Pridite vsi volilci, posebno tudi vi, vsikdar zvesti, vrli, pošteni in nevstrašeni Poljanci, ter volite, kakor dosedaj, značajne, poštene može!

— **„Občeslovensko obrtno društvo v Celju“** opozarja vse p. n. člane, da se dne 23. t. m. ob pol 9. uri zvečer v restavraciji „pri Jelenu“ sklicanega rednega občnega zбора polnoštevilno udeležijo, ker pridejo v razpravo važne stvari. Pol ure pred otvoritvijo občnega zбора se vrši redna odborova seja, h kateri se vsi gg. odborniki vltudno vabijo.

— **Gledališka predstava** se vrši v nedeljo, dne 26. t. m. Uprizori se noviteta in sicer tokrat na največjih svetovnih odrih z velikim uspehom uprizorjena francoska igra: „Kontrolor spalnih vozov“.

— **Pevska vaja** za mešani zbor se vrši v petek zvečer ob 8. uri.

— **Celjsko porotno sodišče** je začelo v ponedeljek svoje obravnave. Zasedanje bo trajalo prav dolgo, ker je že do zdaj preskrbljeno za šestnajst dni. — Prvi je bil na vrsti 19 letni čevljarjski pomočnik R. Maček, ki je bil v službi pri čevljarju Webru v Gaberjih, obtožen da je

— Boš trpela? je vprašal z bridkostí. Meni se vidi, da ti je trpljenje sladko, lahko. Kaj? Nemara vpliva dobro na glavo? Ali kaj?

— Teško je trpljenje, da teško, a poleg tebe pozabljam, da je teško. Ne čutim trpljenja, Bog ve, da ne!

— Hvala! je vzkričnil on; hvala!

— Kaj je s teboj, Pavlo? ga je vprašala s tako zvenečim glasom, kakor da bi ga hotela pomiriti in se mu prilaskati.

— Nič, nič! Šivaj, šivaj! Veš, nikoli ti še nisem želel lepše usode, nego ti jo želim sedaj. Oh, kako hrepenim po veselejšem življenju! Kaj? Galja?

— Dragi moj, s tem si nikoli nisem ubijala glave. Le to vem, da bi mi ne ugajala največja sreča brez tebe. Poleg tebe mi je življenje postalo sladko, ne želim si ničesar več.

— Ničesar več? Torej imaš vsega dobrega dovolj? Ničesar več si ne želiš?

— Moja edina želja, je ta, da bi ti postal mirnejši in veselejši, ljubi moj mož.

— Boljše je, da mi želiš smrt! Smrt, usmiljena ti moja tovarišica!

— Bog nas varuj! je zakričala ona v trepetu in glohoki žalosti. Kaj si rekel?

dne 30. oktobra l. l. ubil delavca Lednika. Omenjeni dan je prišlo pred Svetelovo gostilno v Gaberjih med njima do hudega nastopa. Maček je dal Ledniku zausnico in zbežal na vrt. Lednik je pobral nek drog in šel za njim, kjer ga je čakal na dvorišču Maček, tudi oborožen s kolom. Udaril je Lednika po glavi, in ta se je takoj z vzklikom: Jezus, Marija zrušil na tla. Lednik je umrl drugi dan v celjski bolnišnici. Maček je bil obsojen na dve leti težke ječe, poostrene s posti. — Nato se je vršila obravnava proti 18 letnemu Janezu Kovaču, ki je bil hlapec v Kostrivnici pri Rogatcu. Dne 23. decembra l. l. ob 6. uri zjutraj je zažgal hlev svojemu gospodarju in županu Al. Butu, potem pa zbežal proti Celju, kjer se je sam javil policiji. To je storil iz delomrznje in maščevanja do gospodarja, kateri ga ni pustil iz službe. Župan je imel škodo nad 4000 kron. Požigalec je bil že večkrat radi tatvine in goljufige kaznovan ter bil v prisilni delavnici. Njegova mati in oče sta oba v norišnici. Kovač je bil obsojen na pet let težke ječe.

— **Sokolova maskarada.** Minoli so drugi plesi in počasi se bližamo koncu pusta, s tem pa „Sokolovi maskaradi“, ki ga dostojno zaključijo. Kakor vsako leto, tako bode ta veselica tudi letos najsijajnejša in največja vse sezone in povsod se že kaže živo zanimanje zanjo. Odbor je sklenil, da letos nima maskarada nobenega posebnega naslova, da so udeleženci glede kostumov popolnoma neodvisni, in bo zadobila veselica ravno zaradi tega še pestrejšo sliko. Zvedeli smo že o jako zanimivih skupinah, pa ne smemo še ničesar povedati. Okusna vabila — delo tukajšnje Zvezne tiskarne — so že tiskana in se že razpošiljajo. Glede „Sokolov“ je sklenil odbor, da se letos zopet udeležijo v sokolski obleki, na kar opozarjamo vse člane sokolskih društev.

— **Senzacijelne govorice.** Po mestu krožijo vesti, ki vzbujajo velikansko senzacijo. Pred dnevi so pokopali namreč strojvodjo, ki je služil v mestnem smrdečem mlinu. In takoj se je zaslislalo, da je strojvodja bil zaduščen v „štinkmühle“. Nam se je zdela ta vest neverjetna, a prišlo nam je na uho to-le, kar vsekakor v milejši luči opisuje vzrok smrti, a je vsekakor grozno. Žena umrlega mašinista je namreč pravila, da je bil njen mož poprej vedno zdrav, a takoj, ko je vstopil na delo v mestni mlin, je začel bolehati in tožiti, da mu ni dobro. Postajal je vedno slabjši in minoli teden ga je zadušilo. Ženica je prepričana, da ga je štinkmalnarski smrad umoril; zdravniki so seveda zapisali drug vzrok bolezni. Vsekakor bi bilo treba, da vzame sodišče vso stvar v roke in preišče, kaj je na tem, da se ne bo vznemirjalo prebivalstvo. — Govori se še o drugem strojvodju iz mestnega mlina, ki leži na smrti postelji.

— **Štinkmalnarsko moko** prodaja še vedno nek žalski pek in nek žalski trgovec. Ako bi to ne bilo bedasto, bi bilo izzivalno. Narodni žalčani, kaj ne morete poučiti svojih pekov in trgovcev, da ne marate zemelj in moko, ki se skuha v smradljivem mlinu! Sodišče je že sodilo o kakovosti in škodljivosti te moko, torej ne dajte, da bi vas peki in trgovci strupili z nemčurkim blagom, katero kupujejo samo za to, da delajo sramoto svojemu slovenskemu imenu!

— **Zmešalo se je celjski žabi „D. W.“** se je prismodil še tisti čink pameti, ki ga je morda imela. — Ker je pomočnik Kraus ukradel elektrotehniko, g. Kandolfu, 165 kron, so zaprli — kakor piše „D. W.“ — v Ljubljani g. Kandolfa; zato pa se je šel Kraus sprehajati, menda proti Polulam. — V izkazu o zaklani živini ne ve povedati prismojeni „vahtar“, da bi kak mesar zaklal kozla, a spodaj, kjer navaja svoto, evo ustrelje-

nega kozla! Menda ga je snedel Rakusch s kožo in kostmi. Kako zna „vahtar“ seštevati: 32 in 462=143. Pojdi, pojdi v šolo, da se boš naučil računati! Kaj boš učil druge!

— **Uzorna vzgoja.** Te dni so izključili iz tukajšnje nemške dekliške šole dvoje deklet, prvo, ker je popravila spričalo, drugo — in ta je hči znanega nemškega advokata — ker se je udeležila nemškega plesa. Pri taki vzgoji, da vlačijo take otroke po plesiščih, se ni čuditi, da so o priliki češkega poseta hodile nemške „dame“ pred „Narodni dom“ jezike in fige kazat.

— **Žalčani** prirede v soboto 25. t. m. plesno veselico. Več še priobčimo.

— **G. dr. Mohorič** ni prestavljen od sodišča v Ormožu v Marenberg, ampak je samo za čas bolezni tamošnjega sodnega adjunkta v namestvalno službovanje prideljen c. kr. sodišču v Marenberg.

— **Šolske vesti.** Dež. šolski svet je izrekel zahvalo učiteljevi soprogi gospej Elizi Vrečko za vodstvo šole v Slovenjem Gradcu, nemško šolo v Vojniku razširijo v trozrednico.

— **„Savinjski Sokol“ v Mozirju** vabi k občnemu zboru, ki bo v nedeljo, dne 19. svečana 1905, točno ob 3. uri popoldne v „Narodni gostilni“ v Mozirju. Slovenski mladeniči in moške, na noge! Kdor Slovenec, ta „Sokol“!

— **Na Gomilskem** je umrla Cecilija Kunst, ki je doživela visoko starost 87 let. Rada je pomagala v potrebi in bila zato priljubljena pri ljudeh, kar je tudi pokazal lep sprevod, ki jo je spremil do groba, amo sina ni bilo k materi.

— **Laški šulferajn.** Naši nemčurški odpadniki postajajo že nesramno drzni. K veselici, koje čisti dobiček je namenjen v podporo naši najhujši sovražnici šulferajnski šoli, kjer se predelavajo naši slovenski otroci v nemčurske breznajčajneže, vabijo zavedne Slovence. Na vabilu imajo prav previdno tiskano „wird den armen Schulkindern gewidmet“ — iz slovenske ali šulferajnske šole — tega ne povedo. Ako pomislimo, da je ravno ta nepotrebna šulferajnska šola tista od nemčurjev samih v pogubo Slovincem izkopana meja, je smatrati to vabilo kot najgrše izzivanje; toda pomnijo naj, da bode ta meja postala pogubonosna le njim. Onega pa, ki bi šel na veselico, kjer se pokopava naš narod — ne poznamo več za svojega.

— **Iz Laškega.** Čudno postopanje naše pošte. 30 iztisov „Slov. Štajerca“, namenjenih našemu „Bralnemu društvu“ je vpsal naš poštar nazaj na uredništvo s pripombo, da ne ve komu dostaviti, ker ni natančnega naslova. „Bralno društvo“ je vprašalo na to pri uredništvu „Slov. Štajerca“ in izvedelo, da se je od tam uposlal zavitek z natančnim naslovom. Ker nam je znano, da je poštarju Pretnerju naše „Bralno društvo“ trn v peti, imamo v tej zadevi svoje pomisleke in smo prepričani, da je „Štajerca“ iz gole hudomušnosti vrnil, ker je „Bralno društvo“ že dalj časa na „Slov. Štajerca“ naročeno“. O, ko bi bil to ptujski nemčurški „Štajerc“, gotovo bi bil vedel kam ga dostaviti. „Bralno društvo“ je izročilo celo zadevo c. kr. poštnemu ravnateljstvu v Gradec, da se preišče, kdo je tisti dihur, ki trga naslove raz slovenske časnike.

— **„Šaleška čitalnica“** v Šoštanju ponavlja „Lumpacija Vagabunda“ na splošno zahtevo dne 19. t. m. Ker se niso mogli p. n. gostje iz slovenjegraške strani zaradi neugodne železnične zveze udeležiti zadnje tako krasno vspele zabavne igre, se je sklenilo jo ponavljati popoldne ob pol 4. uri, tako, da se bodo lahko oni, ki pridejo v Šoštanj z vlakom ob 3. uri 20 min.

Oh, kaj takega!

— Ali ni prijetno umreti? Ti se nemara bojiš smrti!

— Jaz nočem umreti! je dejala Galja.

— Zakaj nočeš?

— Kako čudno vprašaš, Pavlo. Tebe zapustiti! In svet božji je lep, jaz sem še mlada... No, in kako zapustiti tebe? Ko sem ležala bolna, sem vedno mislila o tem — Milostivi Bog! Kako mi je bilo teško! Ker ne, tebe nočem zapustiti! nočem umreti.

— A če umreš?

— Saj sem že zdrava sedaj — mlada sem... Bogu bom molila, da bi me pustil živeti s teboj na belem svetu.

— Hvala, hvala! je votlo donel njegov odgovor. Vedno je še hodil po koči in nekaj iskal po vseh kotih, pogledoval je pod klopi.

— Kaj iščeš? ga je vprašala Galja.

— Nič! Šivaj mojo srajco, hiti!

— Saj šivam, šivam, glej! A kako, da ti je tako treba te srajce?

— Želim si novo.

Smehlja se je ozrla nanj, a čim se je ozrla, ji je padlo šivanje iz rok; kakšen je stal za njenim hrbtom! Kakor da bi se bil ravno

vrnil iz onega sveta.

Ona je odskočila in zakričala:

— Kaj je s teboj?

— Kaj? Nič! je odgovoril kratko in jo s silno roko ustavil na mestu. Šivaj!

— Danes je že gotovo pozno...

— Ni še pozno, je dejal Pavlo in upril svoj pogled v njeno lice... Kako krotke in lju-bezni polne so njene oči!

Galja je začela spet šivati.

Iz pod klopi se je svetlikala sekira...

Pavlo jo je pobral mimogrede. Spet je obstal pred Galjo in jo onemoglo pogledal. Dvignila je glavo od šivanja in ga pogledala; boječe in nežno in se mu nasmehljala. Ves je zatrepetal. Začel je spet hoditi po hiši, držaje v roki sekira, katero je vedno skrival pred njo.

— Šivaj, šivaj! jo je priganjal.

— Da, saj šivam, moj mili!

Stopil ji je za hrbet in odzadi udaril po glavi. Sekira je padla, a ona ni niti vzkričnila; le vzdihnila je in se zvalila s klopi, kjer je sedela, s svojim šivanjem v pobledelih rokah.

Pavlo jo je dvignil in položil na klop in sam sedel poleg mrtvega trupla.

(Dalje prihodnjic.)

popoldne. odpeljali z večernim vlakom, ki odhaja ob 7. uri 26 min., ker je konec igre okoli pol 7. ure. Kdor se hoče pošteno nasmejati, naj pride in mu ne bode žal!

— **Iz Ponikve ob juž. žel.** Slom bo prodan. Kupčijo z Nemci je lastnik raztrgal, in zdaj proda svojo slavno dedovino dvema slovenskima kmetoma iz Vojnika. G. Ant. Slomška so zlasti družbinske razmere prisilile, da proda dom svojih očetov; sproga mu je umrla in zapustila dva otročiča. Sam pa ne more vsega zmagovati in si želi manj skrbipolnega življenja v bližini mesta. Narodna kmeta iz Vojnika kupita posestvo za 44.000 kron in bosta več parcel odprodala. V toliko so doslej sklenjena pogajanja, a do kupne pogodbe še ni prišlo. Slom ima glas v veleposestvu za šmarski okraj. Posestvo se razkosa, in glas bo izgubljen.

— **Vlak je povozil v Šmarju pri Slovenj Gradcu neznanega moža.** Dobili so ga mrtvega po jutranjem vlakom na križišču ceste in železniške proge.

— **Na spolzki poti se je ubila v Slovenj Gradcu neka stara žena.** Hodila je po bergljah in tako nesrečno padla, da je takoj izdihnila.

— **Brežice.** Klub varaždinskih vseučilišnikov v Zagrebu priredi 26. svečana t. l. v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Brežicah koncert s petjem in plesom. Čisti dobiček je namenjen za fond sokolske zastave. V spominu je še veselica, katero so priredili vseučilišniki prejšnja leta, zato se je nadejati, da bo tudi sedaj obisk zelo poveljen.

— **Podravska podružnica „Slov. plan. društva“** naznanja svojim udom in prijateljem veselo novico, da se ji je posrečilo skleniti z g. M. Kapunom, po domače Zigertom, pogodbo, vsled katere ima društvo za vse čase pravico staviti in zdravati na Zigertovem vrhu razgledni stolp. Ta servitutna pravica se vknjiži v zemljišni knjigi. Govorilo se je marsikaj, da naše društvo ne bode nikdar več smelo staviti novega stolpa, ker bodo to preperečili naši narodni sovražniki itd. Južnopohorski kmetje so žalibog res okuženi od smradljive nemčurske sape, ki prihaja iz Ptujia in Slov. Bistrice, a hvala Bogu, nekaj izjem pa je še vendar. Gospod Zigert je s tem, da je podpisal zgornji imenovano pogodbo, jasno pokazal, da je značajen mož, da je prepričan Slovenec in da ni maral izdajalskih grošev! Marsikdo ga je krivo sodil, a zdaj ga bode vsakdo spoštoval kot značajnega pohorskega kmeta. Da bi le bilo več takih kmetov nad Slov. Bistrico! — Društvo zgradi stolp na vsak način in sicer še letos. Naši sovražniki so že v duhu „cimprali“ svoj stolp, a ta novica jih bo „fental“. Dragi Slovenci! Saj veste, kakšen pomen ima to društvo; podpiraj ga vsakdo po svojih močeh, da se bode čim prej financijelno opomoglo!

— **Promocija.** Dne 17. svečana t. l. ob 11. uri popoldne se je vršila v slavnostni dvorani c. kr. Karol-Francovega vseučilišča v Gradcu promocija cand. med. Benjamin Ipavica doktorjem vsega zdravilstva. Čestitamo!

— **Pred mariborskimi porotniki** je bil 22 letni posestnikov sin Avgust Friedl radi nboja obsojen na tri leta težke ječe.

— **V Remšniku pri Marnebergu** so se dne 9. t. m. vršile volitve v občinski odbor ter so bili izvoljeni samo slovenski možje. Pričakovati je, da bo prihodnji župan začel slovensko uredovati, ker so v odboru sami značajni slovenski možje. Živeli!

— **Grozovit roparski umor.** Sv. Lovrenc v Slov. gor. V soboto 11. t. m. se je izvršil na Senčaku grozovit roparski umor. Janez Arnuš je umoril lastnega očeta Frana Arnuša. Franc Arnuš je bil pred leti soubojalec ter dolgo zaprt. Po prestani kazni se je oženil. Ko mu je žena umrla, se je nesrečni oče lani tako daleč spozabil, da je imel s svojo lastno hčerko otroka, ki je pri sosedu Ciglaricu v vzgoji. — Oče in sin sta živela v vednem prepiru. Pred dvema letoma je sin ukradel očetu 100 K ter bi jih skoro zapil, ako bi ga ne bili prej zasačili. Umevno, da je mrznja vedno bolj in bolj rastla. — Ne dolgo je oče prodal sosedu Rojhtu svoje malo posestvo ter se 15. t. m. namenil po svetu, a smrt od sinove roke ga je prehitela. — V soboto 11. t. m. je bil oče še pri svojem otroku pri Ciglaricivih ter se malo nakiten zvečer okoli devete ure vračal domov k počitku. — Ponoči pa se priplazi sin čez dile v sobo k spečemu očetu ter ga z velikim čepnim nožem večkrat tako hudo zabode v glavo in v vrat, da je bil oče na mah mrtev. Kakor tiho je sin prišel, tako tiho je odšel. Enoglasno so vsi ljudje v bližini sumničili sina, ki je tudi priznal ta strašni umor. Orožniki so 18 letnega morilca že izročili pravici v roke.

— **Dva uboja v Trbovljah.** Pri izplačevanju zaslužka delavcem je v Trbovljah posestnikov sin Dornik zbadal rudarje, ki so se mu uprli. Dornik je udaril s kolom rudarja Trotea s tako močjo, da je Troteš v par minutah umrl. Dornik je dobil 10 cm. globoko nevarno rano. Skoro istočasno se je sprl trgovec Franc Belihar v Retjah radi venca fig z rudarjem Praprotnikom. Belihar je zasadi Praprotniku nož v prsa. Praprotnik je umrl.

— **Podčetrtrek.** Tukajšnjega nemčurskega policaja, vodjo slavne „fortschrittspartei“ Bob-

nerja, so domači fantje radi neznosnega zbadanja in prepira, ki ga je povzročil sam, prav pošteno narezali. Naj mu dobro tekne!

— **Pogreb Davorina Cvetka v Gradcu** se je vršil v petek, dne 10. svečana. Pogreba so se udeležili rektor, dekan in zastopnik profesorskega zbora na tehniški slovenski dijaški društva graška, zastopniki drugih slovenskih društev in velik del graškega slovenskega življa. Na grobu mu je govoril v slovo predsednik akad. tehn. društva „Tabor“, slovenski akademiki pa so mu zapeli v slovo ginljivo nagrobno. Večen mu spomin!

— **Slovensko akad. društvo „Slovenija“** priredi povodom 60 letnice svojega častnega člana, slovenskega pesnika gosp. Simona Gregorčiča dne 2. marca 1905 v veliki dvorani hotela „Savoy“, VI., Mariahilferstrasse 81. slavnostno akademijo, pri kateri sodeluje „Slovensko pevsko društvo“ in „Prvi jugoslovanski godbeni kvartet“. Po akademiji: Plesni venček.

— **„Naš List“** izhaja od Novega leta v Kamniku vsako soboto in vsak mesec ima priložen list „Slovenska Gospodinja“. Za vse leto velja 5 kron. — Mi ga priporočamo najtoplejše vsem, ker ima list res naroden, lep program, prinaša temeljite uvodne članke ter ima pazno oko za gibanje štajerskih Slovencev. V vsaki številki prinaša novice iz naše dežele. Bralnim društvom v prvi vrsti predstavljamo „Naš List“. Vreden je, da si ga naroče!

— **Grozen umor.** Blizu Visinade (matovunski okraj v Istri) sa našli na polju moško glavo. Poizvedovanje je dognalo, da je v novembru lanskega leta 16 letni fant umoril svojega očeta, posestnika Mihaela Orlena. Zverinski sin je truplo razsekalo na kose, skuhal ter ga dajal psom. Pri sodišču je fant izpovedal, da je hotel preperečiti, da bi se bil oče drugič oženil.

— **Sodne razmere na Slovenskem in dr. Tavčar.** „Slovenec“ piše: Dr. Tavčar je govoril v državnem zboru o naših sodnih razmerah. Povedal je marsikaj dobrega in je imel tudi povod k temu: kajti pripetilo se mu je nekaj nepričakovanega. Ptujski Ornič toži dr. Tavčarja kot urednika „Narodovega“ zaradi razžaljenja časti. Tožba bi morala priti pred ljubljanske porotnike. Tem pa Ornič ne zaupa in je dosegel delegacijo mariborskega porotnega sodišča, kjer se bo dr. Tavčarju brez dvoma godilo čisto drugače, kakor v Ljubljani. Proti temu pač dr. Tavčar opravičeno protestira. Kolikokrat smo mi prosili delegacije, kadar je bil tožen „Slovenec“, pa se nam nikdar ni ugodilo; zdaj pa je z lahkoto dosegel ptujski nemškutar, da izroče dr. Tavčarja nemško-nacionalnim porotnikom. V tem slučaju pozabimo vse, kar je nam dr. Tavčar žalega storil pred sodiščem, in pričakujemo od svojih poslancev, da v državnem zboru glasujejo zoper izročitev dr. Tavčarja!

— **Stavka v Litiji je končana** — s porazom stavkujočih! To je žalostna novica, ki naj odpre litijskim delavcem oči in jih nauči, da je nujna potreba za njihovo zboljšanje strokovna organizacija, katera pa ne sme biti v rokah soc. demokratov, ki so to pot delavstvo izdali in zapustili.

— **Narodna nezavest na Gorenjskem.** Znano je, da se je hitro ponemškutarila vas Bela peč. Pred par desetletji je bilo tankaj še vse slovensko in danes se skoro ne sliši slovenske besede. Ista usoda preti tudi našim, sedaj še slovenskim Ratečam. Narodna zavednost je tam tako majhna, da je treba nemstvu le malo napora in ljudstvo se bo navzelo nemškega duha, ki ga bo popolnoma odtujil našemu narodu. Že sedaj pošilja mnogo starišev iz Rateč svoje otroke v nemško šolo v Belo peč. Pred kratkim sem šel po cesti, ki pelje iz Rateč proti Beli peči ter srečal malega šolskega dečka. Vprašam: „Kaj pa si ti?“ „Ich bin ein Dentscher!“ je bil kratek odgovor. Otroček je govoril slovenski, a vendar se mu je v Beli peči vcepilo mnenje, da je Nemec. Kdor čuti v sebi le še nekaj slovenskega duha, naj se postavi na noge in dela na to, da se prepriča tako sistematično ponemčevanje naših otrok. Bela peč je izgubljena, ne pustimo pa pasti sedaj še slovenskih Rateč.

— **Razmere na Koroškem.** Šolska uprava na Koroškem kar ne trpi — slovenskih učiteljev in učiteljic. Zavednemu učitelju in učiteljici ni na Koroškem obstanka. Kako se postopa, kaže naslednji slučaj: V slovenske kraje pošilja šolska uprava na učiteljska mesta same zagrizene, jezikovno nesposobne ljudi, neko slovensčine zmožno učiteljico pa je prav sedaj poslala v popolnoma nemški kraj v Oettendorf v Labudski dolini.

— **Zaradi grdega ravnanja** se je v Trbižu ustrelil vojak Pisker. Podčastniki so ga tako trpinčili, da mu ni bilo več obstanka med živimi. Čuje se, da nemški podčastniki posebno s slovenskimi vojaki grdo ravnaajo in jih psujejo zaradi njih jezika.

— **„Družba sv. Cirila in Metoda“** je zopet sprejela od založnika družbenih vžigalic, tvrdeke Iv. Perd an v Ljubljani, znaten prispevek 1000 K. Družbi prihaja torej od prodaje vžigalic trajen dohodek in zato pozivljamo slovensko ob-

činstvo in posebno slovenske trgovce, da kupujejo samo vžigalice „Družbe sv. Cirila in Metoda“.

— **Polica j ustrelil Slovenca.** V Castle Gate (Utah) razsajajo koze ter je vsled tega prebivalcem prepovedano hoditi iz hiš ter prihajati v dotiko z bolnimi. Slovenec Jakob Oman, doma iz Rateč na Gorenjskem, menda ni vedel za prepoved ter je hotel iti na delo. Komaj pa je prišel na ulico, približal se mu je policaj ter ga ustrelil, ne da bi bil izpregovoril besedo. Nesrečnež zapušča v domovini vdovo in dve leti starega otroka.

— **Slovenec — milijonar.** V Alaski je neki Slovenec, ki ima ponarejeno ime Anton Stander. Leta 1896. je zasledil zlato rudo, ki mu je dala okoli milijon dolarjev. Svojega bogastva pa se bo kmalu znebil, ker ne dela drugega kakor popiva ter se pretepa po gostilnah ter meče tisočake vlačugam. Prostitutki, s katero živi 5 let, je dal tretjino premoženja ter ji kupil lepotičja za 48.000 dolarjev. — V So. Lorainu je povozila populčna železnica Slovenca Janeza Gregoriča, Jeriša. Truplo je bilo na kose raztrgano. Nesrečnež je bil doma iz Nadleska pri Ložu.

Društveno gibanje.

— **Društvo „Kmetovalec“ v Gotovljah** priredi v nedeljo, dne 19. svečana 1905 točno ob 6. uri zvečer v dvorani gostilne g. Franceta Malgaj v Gotovljah veliko veselico z sledečim vspreedom: 1. Gledališka predstava „Županova Micka“, veselo igra v 2. dejanjih. 2. Tone Gotovljški „Slovenka“, ženski čveterospev. 3. Gledališka predstava „Pravica se je izkazala“, burka v 2. dejanjih. 4. H. Volarič „Opomin k petju“ mešani zbor. 5. Anton Nedved „Nazaj v planinski raj!“ mešani zbor. 6. * * * „Mihova ženitev“ moški zbor. 7. * * * „Na straži“ moški zbor z bariton solo. 8. Jak. Aljaž „Oj z Bogom, ti planinski svet!“ mešani zbor s tenor solo. Med posameznimi točkami in slednjic pri prosti zabavi igra godba na lok in pihala iz šmarskega okraja. Vstopnina: Sedeži prvih 2 vrst po 1 K 60 v. drugih 2 vrst po 1 K, od 5. do zadnje vrste po 60 v. stojišča po 40 v. Prepozno došli plačajo v korist društva 20 v globe. Vstopnice se dobivajo od 16. t. m. nadalje v trgovini g. Fr. Malgaj v Gotovljah in na dan veselice pri blagajni, ki se odpre ob 5. uri popoldne. K prav mnogobrojni udeležbi prijazno vabi odbor. Kdor bi po neljubi pomoti vabila ne dobil, naj nam blagovoli oprostiti, ker tem potom vabimo vse brez razločka k domači, skupni zabavi.

— **Stara cesta.** Za nedeljo 19. februarja naznanjena veselica se vrši šele v nedeljo 26. febr. popoldne po 5. uri v Vrablovi gostilni.

— **Katoliško delavsko društvo v Trbovljah** ima dne 19. svečana 1905 ob 4. uri popoldne v gostilni g. Alojza Kos svoj občni zbor, h kateremu vabi vse svoje ude. Načelstvo.

— **Bralno društvo pri Sv. Miklavžu bl. Ormoža** je imelo v nedeljo, dne 5. svečana t. l. svoj letni občni zbor, pri katerem se je izvolil sledeči odbor: Predsednik A. Pajtler, podpredsednik M. Vogrin, blagajnik M. Salamun, knjižničar M. Vrščič, tajnik D. Pinterič, odbornika J. Meško in Fr. Bratušek, odbornikova namestnika O. Vrbnjak in M. Dolinar.

— **Kmetjsko bralno društvo na Hajdini** priredi v nedeljo, dne 19. svečana 1905. l. v šolskih prostorih veselico s petjem, tamburanjem in s šaloigro „Pravica se je izkazala“. Začetek ob 4. uri popoldan. Sedeži 50 v, stojišča 20 v. Ker se posebna vabila ne razpošiljajo, vabi tem potom vse naše ude, naše somišljenike in prijatelje našega društva odbor. Posebno se priporočamo vrlim narodnim Ptujčanom!

— **Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu** priredi v soboto, dne 18. svečana ob pol 8. uri zvečer IV. redni občni zbor z običajnim vspreedom. Lokal: Restavracija „Pri divjem možu“. Slovanski gostje dobrodošli!

Prvo letno poročilo javne šolske narodne knjižnice na Gorici v Savinjski dolini.

A. Ustanovitev in uprava knjižnice.

Knjižnico je ustanovilo učiteljsvo dvorazredne šole na Gorici s pomočjo dohodkov šolskih slavnosti, prirejenih v ta namen v letu 1903. in 1904. Krajni šolski svet je ustanovitev odobril ter odredil, da se je knjižnica dne 6. prosinca 1904 ob mnogobrojni vdeležbi ljudstva svečano otvorila.

Knjižnica je bila otvorjena le v času od 6. prosinca do 2. malega travna 1904. in od 1. grudna naprej, vsega skupaj torej samo 4 zimске mesece in to radi tega, ker ljudstvo nima po letu niti ob nedeljah mnogo časa za čitanje knjig. Mnogo moških se nahaja v tem času navadno po lesni trgovini kot plavičarji na Hrvatskem, domače gospodarstvo sloni torej po velikem delu na pridnosti onih, ki so doma ostali. V teh 4 mesecih se je iz knjižnice izposodilo na dom 500 knjig proti pristojbini po 4, 6, 10 do 20 v za komad, kar se mora smatrati za ugodnost;

kajti kdor si je prišel po knjige, si jih je izposodil s pravim namenom čitanja, hoteč za nje plačati predpisano pristojbino. Nekaterim revnim so se knjige izposojevale brezplačno. Ponajveč knjig se je čitalo ob zimskih večerih pred vso družino na glas. V tem dejstvu tiči znaten moralničen upliv knjižnice. Brezplačno izposojevanje iz šolske knjižnice med šolske otroke ni všteto

Dohodki knjižnice so znašali 302 K 65 v, troški za nakup knjig, vezavo, omaro, napis, pečat itd. pa 301 K 58 v (troški, katere je šola že prej za knjige izdala, tu niso všteti) koncem leta 1904. je torej prebitka 1 K 7 v.

Vsled prošnje, priobčene lani po časopisih, so darovali knjižnici večje ali manjše število hrvatskih in slovenskih knjig nekateri blagi darovalci, katerim bodi na tem mestu v imenu vsega prebivalstva izrečena najsrčnejša zahvala.

Večina moških Goriške šolske občine je vsled svoje lesne trgovine z Hrvatsko zmožna hrvaščine, a se hrvatske knjige navzlic popraševanju niso smele v smislu knjižničnega reda izposojevati, ker radi pomanjkanja sredstev še niso vezane. Čeških knjig se je izposodilo med inteligenco 15.

Knjižnica je last šole na Gorici. Vodi jo nadučitelj Radoslav Knaflič, pošel knjižničarja opravlja učiteljica gospica Ivanka Schwarz, oba brezplačno. Letne račune upravlja krajni šolski svet.

B. Ureditev knjižnice.

Knjižnica je ustanovljena na podlagi naredb c. kr. Štajerskega deželnega šolskega sveta z dne 2. prosinca 1873. št. 5795. Glasom te nardbe se zamore vsaka šolska knjižnica razširiti v javno knjižnico za odrasle, samo se ne sme učencem kratiti raba šolske knjižnice.

Knjižnica obstoji iz šolske knjižnice in iz knjižnice za odrasle. Iz šolske knjižnice se ne izposojuje ničesar odraslim, a iz druge ničesar šolarjem. Oba oddelka imata svoj poseben imenik in zapisnik izposojevanja knjig. V knjižnici je 500 slovenskih ter 215 hrvatskih knjig, zgoraj imenovani nadučitelj ji daje 120 čeških knjig na razpolago; vsa knjižnica torej šteje 835 knjig, slovenske knjige so po večini v usnje vezane.

Knjige so shranjene v tesno se zapirajoči veliki omari s štirimi steklenimi durmi. Tudi najbolj pogosto čitane knjige so vse brez izjeme snažne in nepokvarjene. Tekom vsega časa se ni pripetil niti najmanjši nered ali poškodba. Na šolskem poslojju se nahaja napis: „Javna šolska narodna knjižnica na Gorici“, a po vaseh po Zadrebški in Savinski dolini so v zimskem času razobešeni razglasi, da se knjige izposojujejo vsako nedeljo in praznik ob določeni uri. V šolski sobi visi na steni pod steklom in v okvirju

C. Knjižnični red

s sledečim besedilom:

1. Iz javne šolske narodne knjižnice na Gorici si zamorejo izposojevati knjige nad 14 let stari prebivalci Goriške okolice na lastno odgovornost in sicer vsakdo samo za sebe, oziroma za svoje.

2. Izposojevalec, ki knjigo ali sam ali po kom drugem poškoduje, mora storjeno škodo poravnati, oziroma na svoje stroške oskrbeti novo, trpežno vezano knjigo.

3. Izposojene knjige se ne smejo naprej izposojevati.

4. Sinovi in hčere, hlapci in deklet si smejo knjige le tedaj iz knjižnice izposojevati, če je bil oče, oziroma hišni gospodar dal k temu s svojim podpisom v izjavno knjigo potrebno dovoljenje, s katerim on za varnost knjig jamči, ali tudi brez tega dovoljenja, če založijo primerno varščino.

5. Knjige se izposojujejo vsako nedeljo in praznik ob uri, ki se razglasi po občini.

6. Za vsako manjšo izposojeno knjigo se plača na teden po 4, za srednjo pa 6 do 8 a za večje in zelo drage knjige pa 10 do 20 v pristojbine in sicer vsakokrat proti podpisu v knjižnični zapisnik.

7. Knjige se smejo obdržati le eden teden. Kdor jo obdrži več časa, mora za vsak naslednji teden doplačati dotično pristojbino.

8. Po dve ali več knjig se smejo le tedaj izposojevati, če to knjižnične okolnosti dovoljujejo.

9. Nevezane knjige se ne smejo na nobeden način izposojevati.

10. Neznane izposojevalcu iz ptuje občine se knjige le tedaj izposodijo, če založi za nje toliko varščine, kolikor vsaka knjiga z naročnino in veznino vred stane.

D. Zapreke v razvoju knjižnice.

Knjižnica je imela žalibog tudi svoje nasprotnike, toda ne med narodom v domači občini, temveč v nekaterih osebah v okraju, ki so po svojem poklicu pozvane širiti knjigi pot med narod. Poročevalec računov v okrajnem šolskem svetu Gornjegrajskem je črtal iz letnih računov krajnega šolskega sveta na Gorici za leto 1903 vse stroške knjižnice, a njene dohodke je obdržal v računih. Tem načinom bi se knjižnični stroški zvalili na ramena ustanoviteljev, a njeni dohodki bi se porabili za druge šolske namene. Druge ude okrajnega šolskega sveta to čitanje prav

nič ne zadene, oni niso mogli opaziti zvijače; kajti poročevalec ni prednašal pri seji posameznih postavk, temveč samo končne svote računa in te so se skupno odobrile. Krajni šolski svet na Gorici se je temu črtanju stroškov uprl z zahtevo, da se morajo tudi dohodki izločiti in knjižnici vrniti; kajti v vsaki dotični nasprotni pobotnici je bila iz previdnosti izražena intencija, da se ti dohodki ne smejo za nobeden drug namen, nego samo za ustanovitev javne šolske narodne knjižnice na Gorici uporabiti, kateri želji je predsedništvo okrajnega šolskega sveta v smislu pravičnosti tudi ustrelo. Poročevalčeva škodoželjna namera se je s tem izjalovila. Od tega časa se vodijo knjižnični računi ločeni od navadnih šolskih računov.

Ustanovitelji knjižnice so v napornem delu in z vstrajnostjo premagali vse ovire in težave v tako neugodnih okolnostih, kakor se le misliti dajo. Prerokovanje, da se narod za knjižnico ne bode zanimal, se ni uresničilo, knjižnica se vedno lepše razvija.

V letošnjem letu namreč narašča število izposojevalcev v večji meri, nego je rastlo v istem času minulega leta.

S knjigo in srcem k prosveti in boljši prihodnosti slovenskega naroda!

Dopisi.

Dobrna pri Celju. Prvi redni občni zbor dobrnske „Hranilnice in posojilnice“ daje nam povod govoriti enkrat tudi o denarnem zavodu dobrnskih Slovencev. Mlada je še sicer, komaj leto je stara, a vendar je pokazala, da ima vse pogoje dolgega, zdravega življenja. Koliko viharja je vzbudila, ko se je ustanovila, vedó ne samo združniki, ampak ve vsa Dobrna. Nasprotniki — oderuhi in nemčurji — so ji prorokovali zgodnjo smrt. Že so videli župnika in kaplana iti na „pogrebščino“; celo njeni prijatelji niso bili gotovi, al' bo shajala al' ne. Komaj pa je minilo leto, je podala svoj račun in ne samo, da je uspevala, za prvo leto uspela je celo prav dobro. Poplačala je vse stroške, ima lep inventar in povrh je položila 276 kron v rezervni zaklad. Za Dobrno in za prvo leto je to gotovo veliko. Zato je pa bilo tudi na občnem zboru navdušenje za mlado Posojilnico občno.

Revizijsko poročilo se je izreklo jako ugodno, pregledovalci računov so polni hvale. Umevno je torej, da je občni zbor z navdušenjem izrekel zahvalo računskemu pregledovalcu vlč. g. dr. Gregorec-u, Celjski „Zvezi“, posebej pa še g. revizorju Fr. Joštu, ki s posebno pazljivostjo in ljubeznijo čuje nad dobrnsko Posojilnico. Občni zbor je pa tudi vrlému načelniku g. M. Jamnikar-ju izrazil svoje popolno zaupanje ter obsodil nesramno gonjo zoper njegovo osebo. Naj mu bo to v spodbujajočo za nadaljnje možato nastopanje, pred katerim imajo gotovi ljudje na Dobrni tako velik strah. Upamo — dosedanjí upi nas niso varali — da bo še dobrnska Posojilnica doživela lepo bodočnost v največje veselje svojim prijateljem, v največjo jezo svojim nasprotnikom. Da je bila Posojilnica na Dobrni potrebna, smo se prepričali prvo leto dovolj, zato pa tudi nimamo strahu za njeno bodočnost. Dokler jo bodo vodili možje, ki delujejo nesebično za svojega bližnjega, tako dolgo ji je napredek zagotovljen.

In koliko je še dela na Dobrni tudi v gospodarskem oziru, ye samo tisti, ki ima priložnost prepričati se na lastne oči. In znano je, da z gospodarskim napredovanjem raste tudi samozavest naroda. Ta se pa mora na Dobrni vzdigniti še višje, da ne bodo ljudje, ki so od nekdanje lastnine rešili samo raztrgane hlače ali so pa na potu v enako bodočnost, zaničljivo zrli na dobrnsko slovensko ljudstvo. Zato pa mlada Posojilnica rasti in se razvijaj v gospodarski in narodni blagor slovenske Dobrne!

Iz Gor. Radgone. Dopisnik ptujskega „Štajerca“ je podal v zadnji številki nekako poročilo za leto 1904. Ker pa mu je manjkalo dobrih del, s katerimi bi se lahko ponašala njegova stranka, je povedal, kaj so storili slovenski „prvaki“. Piše, da so pridno prirejali shode in veselice (čast jim!) ter tako lovili ljudi v svoje zanjke; pozabil pa je, ali ni hotel povedati, da si nemškutarji niso upali prirediti niti enega javnega shoda, čeravno bi ga nujno potrebovali. Pri nas se pač neštevilokrat uresniči moja „fantazija“ (kakor pišeš) da se tvojim devicam ne posreči uiti čez plot preganjaščemu — biku!

Povej vendar bralcem ptujskega „Štajerca“, koliko slučajev ponesrečenih devic imate zabeleženih samo pretečeno leto; ako se ne motim, jih je precej čez dvajset. Tukaj imaš pač še veliko snovi, ako hočeš zabavati svoje bralce; kajti kaj poštenejšega je ta list še bore malo prinesel. Tukaj nam pač ne bodeš mogel od vseh teh nesrečnic nobene navesti, katera bi bila pri bralnem ali kakem drugem narodnem društvu. Zato pometaj najprej pred svojim pragom, potlej šele pridi pred našega!

Med drugim pišeš, da smo imeli o priliki blagoslovljenja zastave isto le kratek čas razvito, da smo jo, ko je začela teči Sokolska kri, hitro skrili. To je zopet gorostasna, grda laž. Vsak,

kdor je bil na slavnosti, mora priznati, da je bila zastava razvita do konca slavnosti. Da pa je tekla kri, pač ni naša krivda; sramota je na vaši strani; od vaše strani se je uprizoril tisti vsega zaničevanja vredni škandal. Na naši strani je le čast, čast zato, ker se nobeden ni spozabil, da bi si oskrnil pošteno slovensko roko z nemčursko krvjo.

Dalje tarnaš, da je zadel našo zastavo kruta usoda temne ječe. Pripomnim, da je zastava res pri meni, a ni v temni ječi, temveč je dostojno shranjena. Zdaj bi imel pač lepo fantazijo za imenitno sliko, katera bi še bolj odgovarjala resnici, kot prva. Naslikal bi jeklen plot, na eni strani plota bi naslikal svojega brata (kateriga si ti postavil za čuvaja zastave) ponosno in mirno brez vsakega strahu stoječega, v levici našo dično zastavo, v desnici privzdignjen meč, na katerem se blišči naše geslo: „Vse za vero, dom, cesarja“ — a na drugi strani plota vse polno — bikov, kateri v onemogli jezi rujejo in dregajo v jeklen plot, a vidi se, da se jim ne bode posrečilo priti do zastave. Nekateri so že onemogli, drugim manjkajo rogovi, a le še teptajo svojo rodno zemljo, a tudi tega bode skoro konec. Le zastava bode plapolala še naprej, dokler bo le še vsaj toliko zavednih Slovencev v Gornji Radgoni, kot sedaj.

Kaj ne, divna slika! Ti, Štajerčev dopisnik bi pa brez težave našel med temi ruvači sebi enakega. Ako želiš, da se ti kdo poboljša, bodeta morala nastopiti ti in tvoj list pot poštenosti, da se ga njegovi naročniki ne bodo sramovali ter ga skrivali in zaklepali pred vsakim poštenim človekom. Fr. Horvat.

Narodno-gosp. novice.

Sadjarji.

Štajerska obuja na raznih razstavah v inozemstvu zavist radi zelo ugodnih naravnih pogojev za sadjarstvo, okusa in razmerne lepote radi sadja. Kar se doseže drugod z večjim naporom z pomočjo umetnih sredstev nam ponuja tod skozi že narava sama. Ali pa tudi naši kmetje te prav ugodne naravne okoliščine zadostno izkoriščajo? Nikakor ne! Sadovniki in pa neenakomernost ter nepopolnost robe so priče, da ne. Lahkomišljeno pa je pustiti v nemar naravne ugodnosti in se na ta način izogibati lepemu dobičku. Štajerska naj postane najimenitnejša sadorodna dežela ne samo, kar se tiče množine, temuč tudi lepote sadja. Za pomanjkanje odjemalcev se pri dobri robi ni treba bati.

Ne zadostujejo pa samo ugodnosti narave, treba se tudi posluževati sredstev razumnosti. Razumnost obsega mnogo tatih sredstev. Ne zadostuje pa se posluževati le posameznih temuč njih celote. Ne zadostuje le, da se znebimo posamezen lastnik sadovnikov čudne trdovratnosti ter da ne nasaja več namenoma ali pa vsled brezbriznosti veliko število in to tacihi vrst, ki niso za kupčijo pravega pomena, ki ne donašajo najvišji gospodarski uspeh. Ne zadostuje le, da sadi mnogo dreves te mora tudi dobro posaditi. Ne zadostuje da je dreveje posajeno, istega je treba tudi oskrbovati, ne samo zaradi rodovitnosti temuč posebno zaradi lepše in boljše kakovosti. Kadar bodo vsi ti posamezni činitelji vspešnosti sadjarstva povsod po deželi harmonično, združeno delovali, tedaj šele se smemo ponašati, da je naša dežela glede sadjarstva razmeroma visoko vspela. Sedaj vladata vobče le dva činitelja in ta sta dobra volja za nasajanje dreveja, vzbujena od razmeroma dobrih dohodkov, dobrih cen zadnjih let in pa naravna ugodnost.

Kmetje si zamorejo že na podlagi sedanjih nasadov zelo pomnožiti svoje dohodke. Zato naj se v prvi vrsti precepi dreveje ki nima pravih v ednotnem načrtu dežele zapopadenih najdobičkanosnejih, trgovini oziroma konsumentom najprilagodnejih vrst. V kratkem času in primeroma najceneje se tako spremene manj vredni nasadi v take mnogo večje vrednosti. Nam naj ne bode zato, da pridelujemo za druge dežele le robo za sadjevec, z katero se potem iste obogatijo, ker dobe silne svote za sadjevec tudi iz inozemstva. Mi moramo bolj po tem stremeti, da pridelamo najlepše namizno sadje, pa tudi po rodovitnosti posameznih dreves. Dovolj povoda, sadno dreveje pridno oskrbovati, kakor gnojiti, škropiti, krone poredčiti itd.

Lastniki sadovnikov morajo potrebo teh sredstev prav spoznati. Čim temeljiteje razumejo svoje gojence, njih lastnosti in potrebe, v njih speče zmožnosti, njih sovražnike, njim ugodne naravne okoliščine, tim bolje. Predavanja, knjige, poučni spisi v listih itd. jim v tem oziru nudijo mnogo prilike svoje znanje popolniti.

Premnogim lastnikom sadnega dreveja manjka pa vendar spretnost ali čas, ali prilika za potrebno temeljito oskrbovanje svojega dreveja. Saj marsikateri ki stvar dobro razume, ne pride do tega, da bi pri svojem drevju vse opravil kakor bi rad. Zategadelj se je posluževati prekursorne nardbe javnih sadjarjev. Kakor imajo to po drugih deželah že davno, tako je tudi pri nas deželni odbor uredil tečaje za sadjarje. Taka tečaja sta v deželi

dva. Za spodnjo Štajersko je v sadjarski in vinarski šoli v Mariboru. Sprejme se vsakokrat v vsak tečaj po 10 prosilcev. Zato so najprimernejši taki moške ki imajo poleg malega domačega posestva še dovolj časa tudi pri sosedih delati, ali pa spretni razumni dнарnji. Dotični nimajo za tečaj, ki traja vsega vkup 5 tednov (3 tedne na pomlad, 1 teden poleti in 1 teden v jeseni) nič stroškov. Vsak dan v tečaju plača se jim po 3 K. V tečaju imajo priliko vse glede odgoje in oskrbovanja sadnega drevja kakor tudi glede obiratve, omotavanja sadja itd. potrebno spoznati in tudi spretnost za izvrševanje dejanstveno pridobiti. Taki sadjarji, ki dobe primerno spričevalo, so potem zmožni v svojem okolišu zelo koristno delovati. Če kdo sadno drevje sadi, naj pokliče sadjarja, če ima kako drevo za precepiti, hajdi sadjar tu sem, istotako za snaženje drevja in trebljenje kron, gnojenje, škropljenje itd., kar je tacihi prepotrebnihi podrobnosti, vsakokrat bode lastnik sadonosnika z tako pomočjo dobro shajal. V tečaju pridobljene zmožnosti vsposobijo sadjarja, da se vse, kar ukrene, stvari primerno izvrši, ne pa, kakor se sedaj navadno vidi od nerazumnih ljudi, drevju celo naravnost v kvar ali pa vsaj brez koristi. Najbolje če bi sosedje svoje drevje v oskrbovanje takim sadjarjem prepustili. Isti navadno ne zamorejo vse delo, če ga je preveč, sami opraviti, mnogokrat bode treba, da jim lastnik sam in njegovi ali dнарnji pomagajo po navodilih in uzoru sodelujočega sadjarja. Za to delo zasluži sadjar gotovo primerno plačilo. Stroške mora seveda lastnik delodajatelj pokriti, ker ta ima tudi korist. Za višjo spretnost zasluži pa sadjar tudi bolje plačilo nego navadni dнар, saj pa ta spretnost tudi več dobička prinese. Dnina za sadjarja določena je v spričevalu istega, kjer se nahajajo tudi drugi pogoji. Pri polni hrani mu slihi 2 K brez hrane 3 K na dan. Če le enkrat gospodar uvidi korist te spretnosti, gotovo ne bode godrnjal čez večjo dnino, temuč bode gotovo rad še kak priboljšek dal.

(Konec prihodnjic.)

Politični pregled.

— **Državni zbor.** Seja 14. februarja. Nadaljevalo se je prvo branje proračuna. Govoril je med drugimi baron Gautsch, ki je z veseljem pozdravljaj, da je zbornica prišla do prvega branja proračuna ter zapostavila nujne predloge. — Potem je razpravljaj ministrski predsednik o državnih financah ter je pozdravil shod deželnih odborov, da ukrenejo potrebno za saniranje deželnih financ. — Glede narodnostnega vprašanja je izjavil, da še vedno ni izgubil nade v češko-nemško spravno akcijo. Končno je govoril o razmerju z Ogrsko ter izjavil: „Ako bi nastale take razmere, da bi se nagodbi iz leta 1867 delale ovire, ali da bi se razvilo vprašanje o skupnosti, potem bo avstrijska vlada v popolnem sporazumljenju s parlamentom in z javnim mnenjem Avstrije mirno pa neomajno znala varovati avstrijske interese. — Vodja justičnega ministrstva dr. Klein je nato odgovarjaj posl. dr. Tavčarju na njegov zadnji govor. — Glede delegacije mariborskega protnega sodišča je izjavil minister, da je bil vzrok edinole ta, ker imajo tožitelji (Ornig i dr.) ves material za dokazovanje v ptujskem okraju, da vseh 17 tožiteljev stanuje na Ptuju. Dokazovanje pri ljubljanskem sodišču bi povzročalo posebne stroške. (Posl. dr. Tavčar: „Stroške vendar plača tisti, ki pravdo izgubi!“) Iz teh nagibov je nadsodišče v interesu olajšave procesa delegiralo okrožno sodišče v Mariboru mesto ljubljanskega deželnega sodišča. Nadalje je povedal dr. Klein, da bo sploh kasacijski dvor razsodil o delegiranju, ker se je toženec pritožil proti delegiranju. Konec opravičevanja je bila izjava justičnega ministra: „Zmote se lahko pripete.“ — S sredo se je nadaljevalo prvo branje proračuna, v četrtek pa je bilo zaključeno, ter se je proračun izročil odseku.

— **Ogrske homatije.** Kossuth je šel k cesarju kakor k sebi enakemu, a je odšel kakor podanik od avdijsce. To je vtis njegovega „obiska“ pri Francu Jožefu. — Kriza še ni rešena, ministra še nimajo, a kadar se položaj razjasni, bo to najbrže grof Andrassy, ali do tedaj bo še dolgo trajalo. Madžari namreč mnogo zahtevajo, in Andrassy jim dosti ne more obljubiti. Govori se, da je glede gospodarske ločitve Avstrije od Ogrske cesar pripravljen dovoliti jo, a da bi se razdelila armada, o tem cesar noče slišati. Sicer pa avstrijska vlada sama ne more o tem odločevati; besedo ima še državni zbor. Mi smo pripravljaj gospodarski se ločiti, a ne tako, kakor mislijo Madžari. Sicer pa jih toliko točk veže z Avstrijo, ki jih ni lahko rešiti. Tudi vojska se lahko razdeli; a kako bi jo Madžari sami vzdrževali? Avstrija bi si prihranila 50 milijonov kron, če bi ji ne bilo treba skrbeti tudi za ogrsko vojsko. Ločitev pa ni tako lahka, kakor pa si mislijo razgrete glave madžarske.

Dogodki na Ruskem. V Varšavi so 13. t. m. obesili 40 vstašev. Na Rusko Poljskem je bilo povodom nemirov ubitih 1600 in ranjenih 6000 oseb. Z soboto so prepeljaj Gorkega v Rigo. Dijaki vseh šol na Ruskem Poljskem stavkajo; ni

jih v šolo. Skoraj v vseh tovarnah v Varšavi in v Lodzu se je začelo redno delati. Policijska oblast je naznanila, da morajo delavci počakati tako dolgo, da vlada dožene svoja posvetovanja o izboljšanju delavskega položaja, katera zadeva je tudi carju zelo pri srcu. — Na pokopališču v Lodzu so dosedaj pokopali 144 oseb, ki so padle v zadnjih izgredih. Nad 200 ranjenih leži v bolnišnicah.

Rusko-japonska vojna.

Izpred Vladivostoka. Kakor se poroča iz Petrograda, je začasni poveljnik v Vladivostoku sporočil vojnemu ministrstvu v Petrograd, da se ta trdnjava že nahaja v obsednem stanju. Iz trdnjave je že odšlo večinoma vse civilno prebivalstvo.

Vladivostok je popolnoma pripravljen na obleganje. Vsi fori so dograjaj in čim najbolj oboroženi. V trdnjavi se nahajajo naravnost ogromne zaloge orožja, streljiva in živil, da je posadka preskrbljena z vsem potrebnim, ako bi trajalo obleganje tudi več let. Rusko brodovje, obstoječe iz treh oklopnih križark, 5 podmorskih čolnov in več nego 20 torpedovk, je usidrano v notranjem pristanišču. Led na morju se je jel polagoma tajati, postal je toplo, zato se pričakuje da se v kratkem pojavi japonsko brodovje, da poskusi bombardirati mesto. Prihod brodovja admiral Roždestvenskega se pričakuje šele meseca malega travna.

Po poročilih iz Port Arturja so ruske ladje tako poškodovane, da se na noben način vkljub vsemu trudn, Japoncem ne posreči v bližnjem času jih dvigniti.

„Daily Telegraph“ se poroča iz Tokija preko Sanghaja: Izvedelo se je, da je Japonska kupila od čilenske vlade oklopno križarko „Kapitan Prat“. Japonci se z veliko energijo pripravljaj na sprejem baltiškega brodovja: zaliv Talienvan pri Daljnem so zaprli z minami, portarturški fori se z veliko hitrostjo popravljaj in na Angleškem so naročili štiri nove oklopnice in za 12 milijonov kron streljiva.

Iz zanesljivih virov se poroča, da so Japonci v tej vojni izgubili 140.000 mož.

Japonci so se umaknili. Poizvedovanja pristovoljcev so dognala, da so se Japonci na mnogih mestih umaknili iz starih pozicij. Najbrže se umikaj Japonci proti jugu od Šaha. Boji se omejujejo le na obstreljevanje utrdb. — General Kaulbars je prevzel poveljstvo druge armade. Štabni šef ostane general Ruski.

Ruske izgube pri Sandepu. List „Ruskoje Slovo“ je prejel iz Mukdena sledeče poročilo: Izgube v bitkah pri Sandepu in Lantukovu od 25. do 29. januarja so določene. Dne 5. februarja je dospel v Mukden zadnji transport ranjenecv, skupno 267 ranjenih in 100 bolnih častnikov, 9439 ranjenih in 3000 bolnih vojakov. Transport je bil ob 24 stopinjah mraza silno težaven. Na bojišču ni ostal noben ranjenec. Morda je nekoliko težko ranjenih umrlo vsled mraza, vendar so to le posamezni slučaji.

V Mandžuriji. Huanšan, 10. febr. Kjer se zdaj gibljejo Japonci, vodita poleg železnice dve cesti v Mukden. Silno mnogo večjih vasi je ob teh potih. To so one vasi, katere so se imenovale v zadnjih bojih. V njih je prebivalo premožno ljudstvo. Vse so proti Hunhuzom zavarovane z velikimi kamenitimi stenami in jarki. Domačini so jih zdaj popolnoma opustili. Na severu jih imaj Rusi, na jugu Japonci. Ti so jih še bolj utrđili. Prsti so nasuli h kamenitim stenam in vse polili z vodo; spolzla ledena skorja jih obdaja. Za stenami so skriti topovi. Silno težko se je polastiti takih vasi.

Tretje brodovje na potu. Dne 15. t. m. ob 12. uri opoludne je odplulo tretje tihomorsko brodovje pod poveljstvom admirala Nebogatova iz pristanišča v Libavi, da se odpravi na Daljni Vzrok. Eskadro spremljaj številni transportni parniki s premogom in živili, da se ji ne bo treba ustavititi skoro v nobenem pristanišču. Nebogatov bo plul skozi Sueški kanal, in sicer z vso hitrostjo, da čim prej dosepe do Madagaskarja, kjer se združi z admiralom Roždestvenskim.

Petrograd, 16. februarja. Japonci so zadnje tedne pošiljali med rusko vojsko razna pisma, v katerih so pozivljaj Ruse, naj se udajjo. Rusi so odgovorili: Čudimo se, da rabite v vojski z nami taka nevojaška sredstva. Mi poznamo samo eno sredstvo: boj. Glede ujetnikov bodite brez skrbi. V notranje politične razmere v Rusiji se ne vmešvamo. Poznamo samo eno dolžnost, do carja in domovine, ki jo moramo izvršiti.

Raznoterosti.

— **Vinski pridelek v Franciji** je letos cenjen na 66.016.567 hl, t. j. 30.614.231 hl več nego lansko leto; za 23.662.698 hl preko srednjega pridelka v zadnjih 10 letih. Vpoštevaj, da je dal Alžir 6 milijonov hektolitrov in Korzika 160.000 hl, se računa skupni pridelek na 72 milijonov hektolitrov. Tega števila se ni še doseglo od leta 1875, razen leta 1900.

— **Nova vrsta krompirja.** V francoskem okrožju Vienne so delali lani obsežne poskuse z nasajevanjem neke vrste krompirja; poskusi so se prav dobro obnesli. Nova vrsta krompirja — solanum Compersioni — je pripravna posebno za težko mokrotno zemljo, dočim je naš navadni krompir le za debelo, suho in peščeno zemljo. Pri tem pa je novi krompir tako stanovitven proti boleznim in rodovitven, da se ga na hektaru pripravne zemlje pridelala celo 100.000 kg. Tudi velika lanska suša mu ni škodovala.

Izjava.

Po konjiškem okraju kroži od tamošnjih nemškutarjev izmišljena vest, da sem bil jaz podpisanec obsojen radi prestopka §§ 24 in 28 tisk. zak. z dne 17. grudna l. 1902 na tritedenski zapor.

Da bi se stvar manje razvedela, sem se baje napotil v Ljubljano ter tamkaj „odslužil“ prisojeno mi kazen.

Žalibog se mi kljub poizvedovanju doslej ni posrečilo priti pravim krivcem na sled, da bi mogel radi tega skrajno žaljivega, popolnoma neresničnega ogovarjanja zahtevati od njih zadoščenja pred sodnijo. Poslužujem se torej edino mi pristopne poti ter imenujem vsakogar, ki razširja navedeno izmišljotino, podlega lažnjivca. Razume se samo po sebi, da zadene to v prvi vrsti **tamošnje nemčurje**, ki me hočejo na tako nečuvven način diskreditirati v konjiškem okraju. Oče Palacky, če bi bil ti spoznal to vrsto ljudi, bil bi brezdvomno pripustil izjem od svojih čisto slovanskih, plemenitih načel — velevajočih, da se Slovani sme v boju s podlim nasprotnikom posluževati edinole plemenitega orožja, kajti to je tolpa pod človeško dostojnostjo se nahajajočih, brezvestnih karikatur.

Zlata Praga, dne 9. svečana 1905.

Cand. iur. Mirko Gosak.

Za dopise pod tem naslovom uredništvo ne prevzame nikake odgovornosti.

Zahvala.

Ob prerani smrti mojega ljubega brata

Davorina Cvetko

tehnika v Gradcu

izrekam vsem p. n. akad. tehn. društvom, osobito „Taboru“ in „Triglavu“ za udeležbo pri pogrebu ter za krasne vence, dalje gg. pevcev za ganljivi nagrobnihi, nagrobnemu govorniku g. Kramerju, zastopnikom društva „Naprej“ ter drugim p. n. udeležencem svojo iskreno zahvalo. Posebej se zahvaljujem „Bolniškemu društvu“ za vso veliko-dušno pošrtvovalnost.

Sv. Andraž v Slov. gor., 16. februarja 1905.

(78)

Fran Cvetko.

(79) 1

Zahvala.

Podpisana izrekava v svojem kakor v imenu svojih sorodnikov najtoplejšo zahvalo vsem, ki so nam povodom smrti najinega nepozabnega sina, gospoda

Rudolfa Kuketz

sočutno na strani stali. Zlasti se zahvaljajeva velečast. duhovščini in slavn. požarni brambi za častno spremstvo, slavn. pevskeemu društvu „Edinost“ za ganljive žalostinke ter vsem cenjenim darovalcem vancev kakor tudi mnogobrojnemu občinstvu, ki je izkazalo dragemu rajnkemu poslednjo čast z udeležitvijo pri pogrebu. „Bog plati!“

Žalec, 16. svečana 1905.

Simon in Ana Kuketz.

160 starih centov lepe, sladke krme

od gl. 1'50 do 1'80 cent proda Jurij Pevec, posestnik v Zibiki. Kdor vzame vso krmo, jo dobi po gl. 1'50 na licu mesta. — Ponudbe naj se naslavlajjo:

Jurij Pevec, Ljubno v Savinjski dolini.

Južnostajersko hmeljarsko društvo v Žalcu.

Vabilo

(74) 1

k

glavni skupščini

ki se bode vršila

v nedeljo, 19. t. m., ob polu 3. uri pop.

v dvorani Hausenbichlerjeve gostilne v Žalcu

s sledečim sporedom:

1. Poročilo o delovanju društva v min. letu.
2. Pregledovanje oziroma potrjenje letnega računa.
3. Razgovor o razstavi v Londonu l. 1905.
4. Razgovor o hmeljskih susilnicah vobče in o nasadih na zico.
5. Praktični izkusi v hmeljarstvu.
6. Nasveti.

K mnogobrojni udeležbi vljudno vabi odbor hmeljarskega društva.

Dr. M. Bergmann l. r. predsednik.

Anton Petriček l. r. tajnik in blagajnik.

Posojilnica na Vranskem

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

vabi svoje zadružnike na

redni občni zbor

v sredo, 1. sušca 1905

ob 3. uri popoldne

v zadružni pisarni hiš. št. 82 na Vranskem.

SPORED:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje letnega računa
3. Poročilo „Zvezinega“ revizorja o reviziji.
4. Volitev načelstva, računskega preglednika in namestnika.
5. Nasveti.

(77) 1

Schwentner, načelnik.

Oves

(Willkomm).

Ta težka vrsta ovsu obrodi v vsaki zemlji, zori zgodaj, jako bogato obrodi, da visoko, dobro slamo za krmo in se ne poleže. Ker se na redko seje, zadostuje na 1 oral 50 klg. Pošilja se v vrečah po 25 klg za K 9, 50 klg za K 17, 100 klg za K 32. Vzorci po 5 klg franko za K 3'20 proti predplačilu.

Oskrbništvo graščine Golič

pri Konjicah, Štajersko.

(69) 6-2

Hmeljskih drogov

30 vagonov, od 7 metrov naprej, osnaženih in ošpičenih, ima naprodaj

(47) 6-4

Emerih Kuket, Žalec.

V Loki pri Zidanem mostu je enonadstropna hiša

prenovljena in na lepem prostoru, sposobna za vsako obrt, naprodaj.

Natančneje se izve pri Fr. Simončiču v Sevnici.

(69) 3-2

Išče se

(67) 2-2

oženjen gostilničar za boljšo restavracijo na jako ugodnem prostoru z lepim prostornim gostilniškim vrtom v nekem slovenskem trgu na Spodnjem Štajerskem. Ponudnik položiti mora kavcijo.

Ponudbe naj se pošiljajo pod šifro „1001“ upravništvu „Domovine“ do konca tega meseca.

Iščem konja

ki je 16 do 17 pesti visok, težak ter uporaben za tovor. — Ponudbe je pošiljati na paromlin Peter Majdič, Celje.

(71) 2-2

Išče se dobro izurjen

trgovski pomočnik

v mešani stroki za trgovino gospoda Ivana Koletnika na Ptujski gori. Sprejme se tudi

učenec.

(60) 3-2

Eno najlepših posestev

v celjskem okraju z volilno pravico veleposestva v okrajni zastop. popolnoma v ravnini, tik okrajne ceste, poldrugo uro od Celja, 20 minut od kolodvora, cerkve in sol. arondirano s še novimi, prostornimi poslopji, vse zidano in v najboljšem stanu, se zaradi rodbinskih razmer zelo po ceni in pod ugodnimi pogoji

proda.

Posestvo je zelo pripravno za hmeljarstvo, živinorejo in svinjerejo, radi ugodne lege lege in močne stalne vode pa tudi za vsako tovarniško podjetje.

Leta 1904 se je samo za krmo skupilo čez 5000 K. Natančneje podatke daje

(61) 3-2

Josip Ulaga

trgovec v Mariboru, Tegetthofstrasse.

Fizol, krompir, jabolke sploh vse deželne pridelke

kupi

(42) 50-6

Anton Kolenc, trgovec v Celju.

Išče se izurjena

natakarica

z dobrimi spričevali, večša slovenskega in nemškega jezika, dobrega in lepega vedenja. — Ponudbe se naj takoj pošljejo na upravništvu „Domovine“ v Celju.

(68) 3-2

Vožnje karte in tovorni listi v

Ameriko

Kralj. belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi York in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. vlade.

Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV., Wienergürtel 20 ali pa Resman Ivan, glavni zastopnik v Ljubljani, Kolodv. ulica št. 41, druga hiša na levo.

Sunka

s kožo 1 gld., brez kože 95 kr., brez kosti s kožo 1 gld. 10 kr., plečeta brez kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina 82 kr., prešičevi jeziki 1 gld., goveji 1 gld. 20 kr., glavina brez kosti 45 kr. Dunajske salame 80 kr., prave boljše 1 gld., iz šunke 1 gld. 20 kr. Ogrske Ia salame 1 gld. 70 kr., salame à la ogrske trde 1 gld. 50 kr. kila. Velike klobase po 20 kr. — Brinovec in slivovka pristna liter 1 gld. 20 kr. — Pošiljam le dobro blago od 5 kil naprej proti povzetju.

JANKO EY. SIRC v Kranju.

(436) 12-12

Distriktni zdravnik

dr. Vit Červinka

naznanja, da se je vrnil iz Prage in da ordinuje sedaj zopet

v Braslovčah št. 15

ob navadnih urah.

(7)

Skrbna in točna postrežba.

Kuhinjsko posodo in opravo, namizno orodje, umivalne garniture in železno pohištvo ter vse druge k pohištvu potrebne stvari priporoča v bogati zalogi

za neveste

od najnavadnejših do najfinjših vrst po zelo nizkih cenah

trgovina z železnino

„Merkur“

Peter Majdič, Celje.

Naznanilo in priporočilo.

Napeljava vodovodov!

Slavnemu občinstvu, zlasti gg. trgovcem vlijudno naznanjam, da odslej izdelujem tudi vsake vrste

tehtnice
(Vage)

in jih sprejemam v popravilo. — Potrudil se bom, da zadovoljim vsem zahtevam v polni meri. — Priporočam se v obilno naročbo.

Naprava vodnjakov!

I. REBEK, stavbeni in umetni ključar
(465) Celje, Poljske ulice št. 14. 25-21

(99) **Jšče se na deželi** 4-3

podružnica z mešanim blagom na račun. Položi se takoj primerna kavcija. — Ponudbe pod št. 800, poste restante, glavna pošta Ljubljana.

40%

manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri brizgalnicah najnovejšega zistema in prenosom ravnoteža, odlikovanega v Pragi na razstavi leta 1903, izumitelja in tvorničarja

R. A. SMEKAL-a
iz Smichova. Podružnica Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno in dvolazno 30 do 35 m mlaza! Skladišče vseh gasilnih potrebščin. Tudi na obroke.

S spoštovanjem (497) —15

podružnica **R. A. Smekal.**

Oddajatelj veliko višokosti. Oddajatelj vlč. duhovščine in samostanov. Iz prve roke, t. j. od pridelovalca torej popolno jamstvo za naravno

nepopačeno kavo **PO NAJNIŽJIH CENAH.**

Naša pridelitev kave in čaja na otoku Java se obdeluje jako umno. Naša kava in naš čaj sta zelo blagodišča in okusna, pa jako izdatna. Javaflor imenuje se naša zavarovana znamka.

Kava:

Požilja se 5 kg vrečica, colnine prosto in franko, brez stroškov na vsako pošto — Javaflor najfinjša glđ. 6'65; Javaflor zelen, fin glđ. 6'65; Javabrazil fina družinska mešanica glđ. 5'75.

Čaj: (506) 12—8

1 kilo glđ. 2'80, glđ. 4.—, glđ. 5'50.

Cenik brezplačno in franko.

TURK & DRUG

veleposestnik na Javi. — Pošiljatve in skladišča v luki. TRST, Via dell'acquedotto 62.

Jamaica Rum
Znamka: „Santa Elena“

brez vsakih umetnih, aromatičnih ali parfumnih dišav.

(31) 10-5

Naprodaj v Celju: Anton Ferjen, Josip Matić, Bralovčec: A. Zottel. Vransko: J. Laurič. Konjice: H. Zottel. Poličane: A. Schwelz. Rogatec: Josip Berlig. Sp. Dravograd: F. Hattenberger. Slov. gradec: brata Reitter.

Točna in solidna postrežba.

Ženini in neveste!

Najlepsi in najcenejši

poročni prstani

ter druga ženitovanska darila se dobivajo v prvi narodni in največji trgovini z urami, zlatnino, srebrnino in optičnimi predmeti v „Narodnem domu“ v Celju pri

Rafael Salmiču.

Bogato ilustrovane cenike razpošiljam na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Vsa v mojo stroko spadajoča dela, popravila itd. izvršujejo se točno in ceno.

--- Za dobro delo jamčim. ---

Svoji k svojim!

Pozor! — Znižane cene. — Pozor!

Postrežba točna in poštena.

Žužnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. prosinca 1905** pri zemljiških posojilih od pet na

štiri in tričetrt odstotke.

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot je bila dosedaj **4%**.

(14) 9

P. Jurišić, lekarnar
Pakrac.

Pozor!
Bolnemu zdravje!

Pozor!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najpriljubljeniji ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjuje krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Nsj vsakdo naroči in naslovi: **PETER JURISIĆ, lekarnar v Pakracu št. 209, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 stekleniče (1 ducat) 5 K, 24 stekleniče (2 ducata) 8 K 60 v, 36 stekleniče (3 ducati) 12 K 40 v, 48 stekleniče (4 ducati) 16 K, 60 stekleniče (5 ducatov) 18 K.

Manj od 12 stekleniče se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolestitih.

Cena je sledeča, (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K40 h; 4 originalne steklenice 5 K 80 h; 6 originalnih steklenic 8 K 20 h.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

PETER JURISIĆ, lekarnar v Pakracu 209, Slavonija.

(501) 20-11

Priznalna pisma:

Žalec, Štajersko, 28. septembra 1902.

Gospod **Ivan Linhart v Rakonicah!**

... Meni vposlane sušilnice so se zelo spretno sestavile in delujejo izborna.

Osobito moram pohvaliti kakovost sušilničnega blaga, ki je vseskozi brez vsake hibe.

Z Vašimi sušilnicami po 16 m² sem posušil na dan lahkotno 1100—1300 četrt hektolitrov svežega hmelja, dočim so v pozni noči in ranem jutru stale prazne ...

S spoštovanjem

Franc Roblek l. r.

Braslovče, dne ... 1903.

Gospod **Ivan Linhart v Rakonicah!**

Naznanjam Vam, da sem s sušilnico zelo zadovoljen, ker se hmelj suši lepo in hitro ter prav lepo posušen prihaja iz nje; tudi se mi zdi, da je kakovost snovi zelo solidna in narejena prav trpežno.

S spoštovanjem

Anton Plaskan l. r.

Celje, dne 28. avgusta 1904.

Gospod **Ivan Linhart v Rakonicah!**

... S sušilnico sem zadovoljen ter sem jo vsakomu priporočal najtopleje. Bilo je že pri meni okoli 15 posestnikov ogledati si sušilnico ter so mi tudi že naročili, naj jim je preskrbim.

S spoštovanjem

Jan. Sagmeister.

Grušovlje, dne 6. septembra 1904.

Spoštovani gospod **Linhart!**

Dolžnost me sili, da si usojam Vam naznaniti, da sem s hmeljevo sušilnico „sistem Linhart“ zelo zadovoljen. Hmelja sem posušil veliko več, kakor se mi je reklo ter je prišlo suho blago tako fino iz sušilnice, da se kupci, katerih je sedaj tukaj v izobilju, takorekoč trgajo za moj hmelj.

Ob enem Vam pa tudi naznanjam, da se je tukaj v Savinjski dolini prikazalo več agentov, kateri ponujajo svoje ničvredne sušilnice našim kmetom ter so jih že tudi več prav pošteno „nafirali“ in kakor se kaže, se jih bo še veliko vsedlo na limanice tem pijavkam. Da se to prepreči, je le želeči, da bi se Vaše zares izborne sušilnice pri nas domačile in razširile.

S spoštovanjem

Alojzij Terglav.

V Braslovčah, 4. oktobra 1904.

Gospod **Ivan Linhart v Rakonicah!**

Z Vašo, letos postavljeno sušilnico, sem zelo zadovoljen. Ista deluje brez vsake napake, posušen hmelj ostane naravnorumen, moka jasnorumen in zdrava, kar se mora posebej povdarjati, ker se je letos nahajal pri mnogih hmeljarjih hmelj z opaljeno moko.

Udani

Jos. Pauer l. r.

Št. Peter v Savin. dolini, 3. oktobra 1904.

Gospod **Ivan Linhart v Rakonicah!**

Z Vašo sušilnico sem izvanredno zadovoljen. Ne oziraje se na to, da sem zaradi požara lahko popolnoma brez vsake skrbi, delujejo te sušilnice glede kakovosti in obilnosti najboljše.

S spoštovanjem

Jos. Wolf l. r.

Gotovlje, dne 8. oktobra 1894.

Spoštovani gospod **Linhart!**

... Sistem te sušilnice je izboren, kajti sedaj lažje opravljava dva delo, pravzaprav sam, da si 4—5krat toliko hmelja sušim, kakor poprej trije pri 4krat manj hmelja. Tudi pazljivosti ni druge potreba, kakor gledati, da se hmelj ne posuši premalo pa tudi ne preveč. Da bi postal rujav, ali da bi se kje vžgal, kar je naveč vredno zavoljo varnosti, tega se ni treba bati. Tudi je hmelj iz te sušilnice nekaj procentov težji, kakor če ga na lesah suši; zato ker se ga lahko 10—15 cm na debelo nasuje. Vsled tega ostane hmelj stisnjen, lupulin se torej ne izgubi iz češulj (dold). Kupci ga takoj poznajo, da ima prednost pred drugim hmeljem in ga radi kupujejo.

Torej sem jaz z Vašo sušilnico popolnoma zadovoljen in svetujem vsakemu, kdor misli kako boljše sušilnico zidati, naj si omisli „sistem Linhart“, kajti ta odgovarja popolnoma vsem potrebam dobrega sušenja, naj si bo hmelj moker, zelen — to je svež — ali že prevečen ...

S spoštovanjem

Mihael Jošt,
posestnik.

V Grušovljah, 14. oktobra 1904.

Gospod **Ivan Linhart v Rakonicah!**

Naznanim Vam, da sem z Vašo sušilnico prav zadovoljen. V 24 urah se posuši 250 škafov hmelja in je tudi prav lepo zelen.

S spoštovanjem

Ivan Divjak l. r.

Spodje Gorče, 17. oktobra 1904.

Cenjeni gospod **Linhart!**

Naznanjam Vam na Vaše cenjeno vprašanje, da sem s sušilnico popolnoma zadovoljen. Sušila je dobro, lepo in hitro. Kakšno je bilo suho blago, povem samo to, da se je kupec o njej izrazil prav pohvalno.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Praprotnik.

Savinjek, 26. oktobra 1904.

Gospod **I. Linhart v Rakonicah!**

Drago nam je, Vam naznaniti, da smo z Vašo sušilnico zelo zadovoljni, material je izvrsten, lično izdelan in trpežen. Konečno bodi omenjeno, da se suh hmelj iz te sušilnice kupcem zelo lahko proda. Pripravljeni smo, vselej in povsod te sušilnice najtopleje priporočati.

Oskrbništvo grajščine Savinjek.

podp. **Tomitza l. r.**

Žalec, 3. oktobra 1903.

Gospod **I. Linhart v Rakonicah!**

Poslana mi sušilnica je še bbljša nego sem pričakoval. Ne oziraje se na veliko uspešnost in enostavno postrežbo proizvajata sušilnica lep, svetlozelen hmelj z zaprtimi češuljami. Lupulin ostane svetlorumen.

Mnogo hmeljarjev si je ogledalo med sušenjem mojo sušilnico in so se izrazili o nji prav pohvalno. Mislim, da je te vrste sušilnica sposobna izpodriniti vse druge sisteme sušilnic.

S spoštovanjem

Karol Janič.

Gospod **I. Linhart v Rakonicah!**

Na Vaše cenjeno vprašanje Vam Naznanjam, da sem z obema Vašima sušilnicama po 12 m² prav posebno zadovoljen; odgovarjata vsem zahtevam in proizvajata blago, ki ga vsi kupci zelo radi kupujejo.

Celje, 18. novembra 1903.

Vincenc Janič.

Gospod **I. Linhart v Rakonicah!**

Z Vašima poslanima sušilnicama za hmelj sem jako zadovoljen; delujeta jako hitro ter proizvajata lep hmelj. Nevarnost pred ognjem je izključena.

S spoštovanjem

Rudolf Senica.

Žalec, 15. novembra 1903.

Gospod **I. Linhart v Rakonicah!**

Sedaj po končani žetvi izražam Vam tem potom svojo zadovoljnost z Vašo sušilnico.

Če pride Vaš gospod inženir na Štajersko, naj se oglasi tudi pri meni, kajti hočem si postaviti še eno sušilnico.

S spoštovanjem

Josip Žigan.

Žalec, 15. oktobra 1904.

Gospod **I. Linhart v Rakonicah!**

Po posredovanju gospoda Karola Janiča iz Žalca dobil se od Vas za polovično ceno sušilnico za hmelj na 4 m², da bi jo pokazal drugim hmeljarjem, ker doslej še ni nihče postavil tako majhne.

Vse se je čudilo točnemu delovanju in zelenemu hmelju, ki je prihajal z zaprtimi češuljami iz sušilnice. V 24 urah sem posušil 250 škafov svežega hmelja.

Zahvaljujem se Vam še enkrat, da je prišla vrsta ravno name ter sem prišel tako po ceni k sušilnici.

S spoštovanjem

Franc Sedminek.

Podlog, 15. oktobra 1904.

Gospod **I. Linhart v Rakonicah!**

Vesel sem, da sem si izmed raznih vrst sušilnic za hmelj, ki so jih tu hvalili, ravno Vašo izbral. Z lahkoto sem posušil 300 škafov v 24 urah; hmelj je bil gladkozelen ter sem ga lahko in dobro prodal.

S spoštovanjem

M. Ocvirk.

Pirešica, 10. oktobra 1904.

Gospod **I. Linhart v Rakonicah!**

Le težko sem se odločil kupiti si sušilnico, vendar sem popolnoma zadovoljen z uspehi Vaše „specialne sušilnice za hmelj sistem Linhart“. Z ozirom na najjednostavnejšo postrežbo med sušenjem in izborna blago, ki ohrani lepo barvo in zaprte češulje, — štejem si v dolžnost, izraziti Vam svojo največjo zadovoljnost.

S spoštovanjem

Vincenc Wabič,
hmeljar in komisijonar.

Hmeljarji pozor! Najboljše in najceneje!

Linhartova sušilnica

je najbolj razširjena zato, ker je najboljša in vendar ceneja kakor druge mnogo slabše.

➔ Vsak kdor jo že ima, jo ne more prehvaliti. ➔

Sušilnica za hmelj „sistem Linhart“

Avstrijski patent št. 15.081,
Ogrski " " 29.346,

Nemški patent št. 153.481,
Ruski " " 321-0.

so najboljše, najsolidnejše, pred ognjem najbolj varne in vsled dobrega, močnega gradiva, iz katerega so narejene, tudi najcenejše in najtrpežnejše na svetu. Že preprosto delovanje s temi sušilnicami je velike vrednosti, ker se pri njih ne šteti samo z delavci, marveč tudi s kurivom, in kar je še najvažnejše, ob vsakem vremenu — dežju ali solncu obran hmelj — ga posuše v gladko-zelen produkt, dočim ostane lupulin jasno-rumen in češnje stisnjene.

Zapalitev hmelja je docela izključena, ako so odprti zračni prevodniki. S kurjavo stvorjeni topli zračni tok prešine vse tri sušilne lese (predale), ki so napolnjene s približno po 15 cm visokimi hmeljevimi plastmi; hmelj so posuši

v gorkem zračnem toku in se ne spari, kakor na drugih sušilnicah, kjer izgubi barvo, in kjer se tudi lahko zapali.

Te sušilnice „sistem Linhart“ so tudi priznane najuspešnejše; lahko se prizidajo ob vsako gospodarsko poslopje ter se izdelujejo v raznih velikostih.

Odveč bi bilo torej, te sušilnice še dalje priporočati, kajti mnogo priznalnih pohval so najboljši dokaz za te izborne, vsem zahtevam zadoščujoče sušilnice, kar priznavajo in potrjujejo vsi hmeljski kupci.

Kot navodilo velikosti sušilnic naj služi sledeča razpredelnica:

2 m široka,	2 m dolga =	4 kvadratne metre do	250 škafov v	24 urah,
2 " "	2 1/2 " "	= 5 " "	300 " "	v 24 " "
2 1/2 " "	2 1/2 " "	= 6 1/4 " "	350 " "	v 24 " "
2 1/2 " "	3 " "	= 7 1/2 " "	400 " "	v 24 " "
3 " "	3 " "	= 9 " "	470 " "	v 24 " "
3 " "	3 1/2 " "	= 10 1/2 " "	530 " "	v 24 " "
3 " "	4 " "	= 12 " "	630 " "	v 24 " "
3 1/2 " "	3 1/2 " "	= 12 1/4 " "	650 " "	v 24 " "
3 1/2 " "	4 " "	= 14 " "	770 " "	v 24 " "
4 " "	4 " "	= 16 " "	950 " "	v 24 " "
4 " "	4 1/2 " "	= 18 " "	1100 " "	v 24 " "

Sestava teh sušilnic se izvršuje brezplačno. Zastopstvo za Štajersko in Kranjsko ima gospod **KARL JANIČ V ŽALCU** in se naj povpraševanja in naročila na istega vpošiljajo.

Navodilo ravnanja s sušilnicami za hmelj „sistem Linhart“.

Novo postavljeno sušilnico za hmelj je treba pred začetkom sušenja 2 dni počasi kuriti, da se popolnoma osuši. Sušenje se vrši potem na sledeči način:

Najprej se nasuje hmelj na gorenjo lesno v enakomerni 10—12 cm debeli plasti in se pusti ležati na isti 1 1/2—2 uri (pri solčnem in suhem vremenu 1 1/2, pri deževnem 2 uri). Po preteku tega časa (to je po 1 1/2 do 2 urah) se odpre s pomočjo droga gorenja lesa in hmelj pade na srednjo lesno.

Nato se gorenja lesa zopet zapre in se naloži nanjo ravno tako kot prvič svežega hmelja. Tako leži hmelj že na srednji in gorenji lesi. Ko preteče zopet 1 1/2—2 uri časa, spusti se hmelj s srednje lese v spodaj se nahajajoče sušilne posode, z gorenje lese se spusti na srednjo in na gorenjo se zopet naloži svežega hmelja.

Medtem, ko se suši hmelj v sušilnih posodah, je treba iste večkrat izvleči ter se z roko prepričati, kako je že suh in če se enakomerno suši.

V teh sušilnih posodah ostane hmelj tako dolgo, da je popolnoma suh, in to je tedaj, ko se začnejo stebela lomiti.

Ko je hmelj popolnoma suh, izvlečejo se te sušilne posode iz sušilnice ena za drugo, in hmelj se izsuje na pod, toda iz vsake posode posebej $\triangle \triangle \triangle$ (torej ne ves na en kup). Tako leži hmelj potem 8—10 ur in šele po tem času se sme spraviti na večji kup.

Ko so prazne sušilne posode zopet v sušilnici, spusti se s srednje lese zopet hmelj v nje, na to se spusti hmelj z gorenje in na gorenjo se naloži zopet svežega, in to se potem vedno zopet ponavlja.

Toplomer naj se postavi v okno med gorenjo in srednjo lesno, in skrbeti se mora, da je na tem mestu vedno 32—35 R stopinj gorkote.

Rakoniška tovarna strojev in livarna
IVAN LINHART, Rakonice na Češkem.

Hmeljske sušilnice „sistem Linhart“

so se prodale sledečim hmeljarjem na Štajerskem:

gosp. **Franc Roblek**, Žalec.
" **Karl Janič**, Žalec.
" **Rudolf Senica**, Žalec.
" **Mihael Jošt**, Gotovlje.
" **Vincenc Janič**, Celje.
" **Julij Sadnik**, Št. Pavel pri Preboldu.
" **Anton Plaskan**, Braslovče.
" **baron pl. Cnobloch**, grad Žovnek.

gdč. **Terezija Goršek**, Drešinjavas pri Žaleu,
gosp. **Josip Pauer**, Braslovče,
" **Hugon Bien**, pl. Guldenau, Braslovče,
" **Martin Ocvirk**, Mala Prešica,
" **Vincenc Wabič**, Žalec,
" **Jožef Žigan**, Žalec,
" **Franc Sedminek**, Podlog.
Grajščina Thurnisch, Ptuj.

gosp. **Jernej Rozboršek**, Dobriša vas,
" **Vincenc Kopriva**, Arjavas,
" **Jožef Wolf**, Št. Peter v Savin. dolini.
" **Alojzij Terglav**, Gor. Grušovlje,
" **Ivan Divjak**, Gor. Grušovlje.
" **Ivan Sagmeister**, Žalec,
" **Anton Praprotnik**, Braslovče.